ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः, ह॒रि॒ः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता

पद पाठः (वाक्य सहित)

द्वितीयकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः

Notes:

- **Please refer to the book "TS Kandam 1" and "TS 1.1 pada paadam with Vaakyam" for notes and conventions used in this Compilation.**
- **Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in.**

Version 0.2 **August 31, 2020**

Version Notes:

This is now the current Version 0.2 dated August 31, 2020.

1. This replaces the earlier version 0.1 dated May 31, 2020.

2. This version has been updated with the errors found and reported till Aug 15, 2020.

3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done whereever applicable.

4. In this Compilation the Samita Vaakyams have been suitably aligned, synchronised and refurbished in line with "Pada Paatam".

Earlier Versions

1st	Version Number	0.0 dated 30th June 2019
2nd	Version Number	0.1 dated 31st May 2020

Contents

2 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता पद पाठे द्वितीयं काण्डं 4

2.2 द्वितीयकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः – इष्टिविधानं 4

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

हरिःओं

2 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता पद पाठे द्वितीयं काण्डं

2.2 द्वितीयकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः – इष्टिविधानं

TS 2.2.1.1

प्रजापतिः प्रजा असृजत ताः सृष्टा इन्द्राग्नी अपागूहता७ सोऽचायत्
प्रजापतिरिन्द्राग्नी वै मे प्रजा अपाघुक्षतामिति स एतमैन्द्राग्न–
मेकादशकपाल–मपश्यत् तं निरवपत् तावस्मै प्रजाः प्रासाधयता–
मिन्द्राग्नी वा एतस्य प्रजामप गूहतो योऽलं प्रजायै सन् प्रजां न
विन्दत ऐन्द्राग्न–मेकादशकपालं निर्वपेत्–प्रजाकाम इन्द्राग्नी–[ ] 1

TS 2.2.1.1- Padam

प्रजापतिरिति प्रजा–पतिः । प्रजा इति प्र – जाः । असृजत । ताः ।
सृष्टाः । इन्द्राग्नी इतीन्द्र –अग्नी । अपेति । अगूहताम् । सः ।
अचायत् । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । इन्द्राग्नी इतीन्द्र–अग्नी ।
वै । मे । प्रजा इति प्र – जाः । अपेति । अघुक्षताम् । इति । सः ।

एतम् । ऐन्द्राग्नमित्यैन्द्र – अग्नम् ।
एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । अपश्यत् । तम् । निरिति ।
अवपत् । तौ । अस्मै । प्रजा इति प्र–जाः । प्रेति । असाधयताम् ।
इन्द्राग्नी इतीन्द्र – अग्नी । वै । एतस्य । प्रजामिति प्र – जाम् ।
अपेति । गूहतः । यः । अलम् । प्रजाया इति प्र – जायै । सन्न् ।
प्रजामिति प्र – जाम् । न । विन्दते । ऐन्द्राग्नमित्यैन्द्र – अग्नम् ।
एकादशकपालमित्येकादश –कपालम् । निरिति । वपेत् ।
प्रजाकाम इति प्रजा – कामः । इन्द्राग्नी इतीन्द्र – अग्नी । **1 (50)**

TS 2.2.1.2

एव स्वेन भागधेयेनोप धावति तावेवास्मै प्रजां प्र साधयतो विन्दते
प्रजा–मैन्द्राग्न–मेकादशकपालं निर्वपेथ् स्पर्द्धमानः क्षेत्रे वा
सजातेषु वेन्द्राग्नी एव स्वेन भागधेयेनोप धावति ताभ्यामेवेन्द्रियं
ँवीर्यं भ्रातृव्यस्य वृङ्क्ते वि पाप्मना भ्रातृव्येण जयतेऽप वा
एतस्मादिन्द्रियं ँवीर्यं क्रामति यः संग्राम–मुपप्रयात्यैन्द्राग्न–
मेकादशकपालं नि – [ ] **2**

TS 2.2.1.2 - Padam

एव । स्वेन । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उपेति । धावति । तौ ।
एव । अस्मै । प्रजामिति प्र – जाम् । प्रेति । साधयतः । विन्दते ।
प्रजामिति प्र – जाम् । ऐन्द्राग्नमित्यैन्द्र – अग्नम् ।
एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निरिति । वपेत् ।
स्पर्द्धमानः । क्षेत्रे । वा । सजातेष्विति स – जातेषु । वा ।
इन्द्राग्नी इतीन्द्र – अग्नी । एव । स्वेन । भागधेयेनेति
भाग–धेयेन । उपेति । धावति । ताभ्याम् । एव । इन्द्रियम् । वीर्यम् ।
भ्रातृव्यस्य । वृङ्क्ते । वीति । पाप्मना । भ्रातृव्येण । जयते । अपेति ।
वै । एतस्मात् । इन्द्रियम् । वीर्यम् । क्रामति । यः ।
संग्राममिति सं – ग्रामम् । उपप्रयातीत्युप – प्रयाति ।
ऐन्द्राग्नमित्यैन्द्र–अग्नम् । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् ।
निरिति । **2 (50)**

TS 2.2.1.3

–र्वपेथ् संग्राम–मुपप्रयास्यन्निन्द्राग्नी एव स्वेन भागधेयेनोप धावति

तावेवास्मिन्निन्द्रियं ँवीर्यं धत्तः सहेन्द्रियेण वीर्येणोप प्र याति

जयति त७् संग्रामं ँवि वा एष इन्द्रियेण वीर्येणर्द्ध्यते यः संग्रामं

जयत्यैन्द्राग्न–मेकादशकपालं निर्वपेथ् संग्रामं जित्वेन्द्राग्नी एव

स्वेन भागधेयेनोप धावति तावेवास्मिन्निद्रियं ँवीर्यं – [ ] **3**

TS 2.2.1.3 - Padam

वपेत् । संग्राममिति सं – ग्रामम् । उपप्रयास्यन्नित्युप – प्रयास्यन्न् ।

इन्द्राग्नी इतीन्द्र – अग्नी । एव । स्वेन । भागधेयेनेति

भाग – धेयेन । उपेति । धावति । तौ । एव । अस्मिन्न् । इन्द्रियम् ।

वीर्यम् । धत्तः । सह । इन्द्रियेण । वीर्येण । उप । प्रेति । याति ।

जयति । तम् । संग्राममिति सं – ग्रामम् । वीति । वै । एषः ।

इन्द्रियेण । वीर्येण । ऋद्ध्यते । यः । संग्राममिति सं – ग्रामम् ।

जयति । ऐन्द्राग्नमित्यैन्द्र – अग्नम् ।

एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निरिति । वपेत् ।

संग्राममिति सं - ग्रामम् । जित्वा । इन्द्राग्नी इतीन्द्र - अग्नी ।
एव । स्वेन । भागधेयेनेति भाग - धेयेन । उपेति । धावति । तौ ।
एव । अस्मिन्न् । इन्द्रियम् । वीर्यम् । **3 (50)**

TS 2.2.1.4

धत्तो नेन्द्रियेण वीर्येण व्यृद्ध्यतेऽप वा एतस्मादिन्द्रियं ँवीर्यं क्रामति
य एति जनतामैन्द्राग्न-मेकादशकपालं निर्वपे-ज्जनतामेष्यन्निन्द्राग्नी
एव स्वेन भागधेयेनोप धावति तावेवास्मिन्निन्द्रियं ँवीर्यं धत्तः
सहेन्द्रियेण वीर्येण जनतामेति पौष्णं चरुमनु निर्वपेत् पूषा वा
इन्द्रियस्य वीर्यस्यानुप्रदाता पूषणमेव - [ ] **4**

TS 2.2.1.4 - Padam

धत्तः । न । इन्द्रियेण । वीर्येण । वीति । ऋद्ध्यते । अपेति । वै ।
एतस्मात् । इन्द्रियम् । वीर्यम् । क्रामति । यः । एति । जनताम् ।
ऐन्द्राग्नमित्यैन्द्र - अग्नम् । एकादशकपालमित्येकादश-कपालम् ।
निरिति । वपेत् । जनताम् । एष्यन्न् । इन्द्राग्नी इतीन्द्र-अग्नी । एव ।
स्वेन । भागधेयेनेति भाग - धेयेन । उपेति । धावति । तौ । एव ।

अस्मिन्न् । इन्द्रियम् । वीर्यम् । धत्तः । सह । इन्द्रियेण । वीर्येण ।
जनताम् । एति । पौष्णम् । चरुम् । अनु । निरिति । वपेत् । पूषा ।
वै । इन्द्रियस्य । वीर्यस्य । अनुप्रदातेत्यनु – प्रदाता ।
पूषणम् । एव । **4 (50)**

<u>TS 2.2.1.5</u>

स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मा इन्द्रियं ँवीर्यमनु प्र यच्छति क्षैत्रपत्यं चरुं निर्वपे–ज्जनतामागत्येयं ँवै क्षेत्रस्य पतिरस्यामेव प्रति तिष्ठत्यैन्द्राग्न–मेकादशकपाल–मुपरिष्टा–न्निर्वपेदस्यामेव प्रतिष्ठायेन्द्रियं वीर्यमुपरिष्टा–दात्मन् धत्ते ॥ **5**

<u>TS 2.2.1.5 - Padam</u>

स्वेन । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उपेति । धावति । सः ।
एव । अस्मै । इन्द्रियम् । वीर्यम् । अनु । प्रेति । यच्छति ।
क्षैत्रपत्यमिति क्षैत्र – पत्यम् । चरुम् । निरिति । वपेत् ।
जनताम् । आगत्येत्या – गत्य । इयम् । वै । क्षेत्रस्य । पतिः ।
अस्याम् । एव । प्रतीति । तिष्ठति । ऐन्द्राग्नमित्यैन्द्र – अग्नम् ।

एकादशकपालमित्येकादश–कपालम् । उपरिष्टात् । निरिति । वपेत् । अस्याम् । एव । प्रतिष्ठायेति प्रति – स्थाय । इन्द्रियम् । वीर्यम् । उपरिष्टात् । आत्मन्न् । धत्ते ॥ **5 (39)**

(प्रजाकाम इन्द्राग्नी – उपप्रयात्यैन्द्राग्नमेकादशकपालं नि– र्वीर्यं – पूषणमे वै – कान्नचत्वारिꣳशच्च) (A1)

TS 2.2.2.1

अग्नये पथिकृते पुरोडाश–मष्टाकपालं निर्वपेद्यो दर्.शपूर्णमासयाजी सन्नमावास्यां ँवा पौर्णमासीं ँवाऽतिपादयेत् पथो वा एषोऽद्ध्यपथेनैति यो दर्.शपूर्णमासयाजी सन्नमावास्यां ँवा पौर्णमासीं ँवाऽतिपादयत्यग्निमेव पथिकृतꣳ स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवैनमपथात् पन्थामपि नयत्यनड्वान् दक्षिणा वही ह्येष समृद्ध्या अग्नये व्रतपतये – [ ] **6**

TS 2.2.2.1 - Padam

अग्नये । पथिकृत इति पथि – कृते । पुरोडाशम् । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति । वपेत् । यः ।

दर्.शपूर्णमासयाजीति दर्.शपूर्णमास - याजी । सन्न् ।
अमावास्यामित्यमा - वास्याम् । वा । पौर्णमासीमिति
पौर्ण - मासीम् । वा । अतिपादयेदित्यति - पादयेत् । पथः । वै ।
एषः । अधीति । अपथेन । एति । यः । दर्.शपूर्णमासयाजीति
दर्.शपूर्णमास - याजी । सन्न् । अमावास्यामित्यमा - वास्याम् ।
वा । पौर्णमासीमिति पौर्ण - मासीम् । वा ।
अतिपादयतीत्यति - पादयति । अग्निम् । एव । पथिकृतमिति
पथि - कृतम् । स्वेन । भागधेयेनेति भाग - धेयेन । उपेति ।
धावति । सः । एव । एनम् । अपथात् । पन्थाम् । अपीति ।
नयति । अनड्वान् । दक्षिणा । वही । हि । एषः । समृद्ध्या
इति सं - ऋद्ध्यै । अग्नये । व्रतपतय इति व्रत-पतये । **6 (50)**

TS 2.2.2.2

पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेद्य आहिताग्निः सन्नव्रत्यमिव चरेदग्निमेव व्रतपति॑ स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवैनं ँव्रतमा लंभयति व्रत्यो भवत्यग्नये रक्षोघ्ने पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेद्य॑ रक्षा॑सि

सचेरन्नग्निमेव रक्षोहण॑ स्वेन भागधेयेनोप धावति स

एवास्माद्-रक्षा॑स्यप हन्ति निशितायां निर्वपे – [ ] 7

TS 2.2.2.2 - Padam

पुरोडाशम् । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति । वपेत् ।

यः । आहिताग्निरित्याहित-अग्निः । सन्न् । अव्रत्यम् । इव । चरेत् ।

अग्निम् । एव । व्रतपतिमिति व्रत – पतिम् । स्वेन ।

भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उपेति । धावति । सः । एव ।

एनम् । व्रतम् । एति । लंभयति । व्रत्यः । भवति । अग्नये ।

रक्षोघ्न इति रक्षः – घ्ने । पुरोडाशम् ।

अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति । वपेत् । यम् । रक्षा॑सि ।

सचेरन्न् । अग्निम् । एव । रक्षोहणमिति रक्षः – हनम् । स्वेन ।

भागधेयेनेति भाग-धेयेन । उपेति । धावति । सः । एव । अस्मात् ।

रक्षा॑सि । अपेति । हन्ति । निशितायामिति नि – शितायाम् ।

निरिति । वपेत् । 7 (50)

TS 2.2.2.3

–न्निशितायाऽ हि रक्षाऽसि प्रेरते संप्रेर्णान्येवैनानि हन्ति
परिश्रिते याजयेद्–रक्षसा–मनन्ववचाराय रक्षोघ्नी याज्यानुवाक्ये
भवतो रक्षसाऽ स्तृत्या अग्नये रुद्रवते पुरोडाशमष्टाकपालं
निर्वपेदभिचरन्नेषा वा अस्य घोरा तनूर्यद्–रुद्रस्तस्मा
एवैनमावृश्चति ताजगार्ति–मार्च्छत्यग्नये सुरभिमते
पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेद्यस्य गावो वा पुरुषा – [ ] **8**

TS 2.2.2.3 - Padam

निशितायामिति नि – शितायाम् । हि । रक्षाऽसि । प्रेरत इति
प्र – ईरते । संप्रेर्णानीति सं – प्रेर्णानि । एव । एनानि ।
हन्ति । परिश्रित इति परि – श्रिते । याजयेत् । रक्षसाम् ।
अनन्ववचारायेत्यननु – अवचाराय । रक्षोघ्नी इति रक्षः – घ्नी ।
याज्यानुवाक्ये इति याज्या – अनुवाक्ये । भवतः । रक्षसाम् ।
स्तृत्यै । अग्नये । रुद्रवत इति रुद्र – वते । पुरोडाशम् ।
अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति । वपेत् ।

अभिचरन्नित्यभि – चरन्न् । एषा । वै । अस्य । घोरा । तनूः ।
यत् । रुद्रः । तस्मै । एव । एनम् । एति । वृश्चति । ताजक् ।
आर्तिम् । एति । ऋच्छति । अग्नये । सुरभिमत इति सुरभि – मते ।
पुरोडाशम् । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति । वपेत् ।
यस्य । गावः । वा । पुरुषाः । **8 (50)**

TS 2.2.2.4

वा प्रमीयेरन् यो वा बिभीयादेषा वा अस्य भेषज्या तनूर्यथ्
सुरभिमतीतयैवास्मै भेषजं करोति सुरभिमते भवति पूतीगन्धस्या–
पहत्या अग्नये क्षामवते पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेथ् संग्रामे सँयत्ते
भागधेयेनैवैन(ग्ं) शमयित्वा परानभि निर्दिशति यमवरेषां (ग्ं)विद्ध्यन्ति
जीवति स यं परेषां प्र स मीयते जयति त(ग्ं) संग्राम – [ ] **9**

TS 2.2.2.4 - Padam

वा । प्रमीयेरन्निति प्र – मीयेरन्न् । यः । वा । बिभीयात् । एषा । वै ।
अस्य । भेषज्या । तनूः । यत् । सुरभिमतीति सुरभि–मती । तया ।
एव । अस्मै । भेषजम् । करोति । सुरभिमत इति सुरभि – मते ।

भवति । पूतीगन्धस्येति पूती – गन्धस्य । अपहत्या इत्यप – हत्यै ।

अग्नये । क्षामवत इति क्षाम – वते । पुरोडाशम् ।

अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति । वपेत् ।

संग्राम इति सं – ग्रामे । सँयत्त इति सं – यत्ते ।

भागधेयेनेति भाग – धेयेन । एव । एनम् । शमयित्वा ।

परान् । अभि । निरिति । दिशति । यम् । अवरेषाम् । विद्ध्यन्ति ।

जीवति । सः । यम् । परेषाम् । प्रेति । सः । मीयते । जयति ।

तम् । संग्राममिति सं – ग्रामम् । **9 (50)**

TS 2.2.2.5

–मभि वा एष एतानुच्यति येषां पूर्वापरा अन्वञ्चः प्रमीयन्ते

पुरुषाहुतिर्ह्यस्य प्रियतमाग्नये क्षामवते पुरोडाशमष्टाकपालं

निर्वपेद्–भागधेयेनैवैन७ँ शमयति नैषां पुराऽऽ*युषोऽपरः प्र मीयतेऽभि

वा एष एतस्य गृहानुच्यति यस्य गृहान् दहत्यग्नये क्षामवते

पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेद्–भागधेयेनैवैन७ँ शमयति ना ( )–

स्यापरं गृहान् दहति ॥ **10**

TS 2.2.2.5 - Padam

अभीति । वै । एषः । एतान् । उच्यति । येषाम् । पूर्वापरा इति पूर्व – अपराः । अन्वञ्चः । प्रमीयन्त इति प्र – मीयन्ते । पुरुषाहुतिरिति पुरुष – आहुतिः । हि । अस्य । प्रियतमेति प्रिय – तमा । अग्नये । क्षामवत इति क्षाम – वते । पुरोडाशम् । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति । वपेत् । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । एव । एनम् । शमयति । न । एषाम् । पुरा । आयुषः । अपरः । प्रेति । मीयते । अभीति । वै । एषः । एतस्य । गृहान् । उच्यति । यस्य । गृहान् । दहति । अग्नये । क्षामवत इति क्षाम – वते । पुरोडाशम् । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति । वपेत् । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । एव । एनम् । शयमति । न ( ) । अस्य । अपरम् । गृहान् । दहति ॥ **10 (54)**

(व्रतपतये – निशितायां निर्वपेत् – पुरुषाः – संग्रामं – न – चत्वारि च) (A2)

TS 2.2.3.1

अग्नये कामाय पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेद्यं कामो नोपनमेदग्निमेव

कामꣳ स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवैनं कामेन समर्द्धयत्युपैनं

कामो नमत्यग्नये यविष्ठाय पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेथ् स्पर्द्धमानः

क्षेत्रे वा सजातेषु वाऽग्निमेव यविष्ठꣳ स्वेन भागधेयेनोप धावति

तेनैवेन्द्रियं ँवीर्यं भ्रातृव्यस्य – [ ] **11**

TS 2.2.3.1 - Padam

अग्नये । कामाय । पुरोडाशम् । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् ।

निरिति । वपेत् । यम् । कामः । न । उपनमेदित्युप – नमेत् ।

अग्निम् । एव । कामम् । स्वेन । भागधेयेनेति भाग – धेयेन ।

उपेति । धावति । सः । एव । एनम् । कामेन । समिति ।

अर्द्धयति । उपेति । एनम् । कामः । नमति । अग्नये । यविष्ठाय ।

पुरोडाशम् । अष्टाकपालमित्यष्टा–कपालम् । निरिति । वपेत् ।

स्पर्द्धमानः । क्षेत्रे । वा । सजातेष्विति स – जातेषु । वा ।

अग्निम् । एव । यविष्ठम् । स्वेन । भागधेयेनेति भाग – धेयेन ।

उपेति । धावति । तेन । एव । इन्द्रियम् । वीर्यम् ।
भ्रातृव्यस्य । **11 (50)**

TS 2.2.3.2

युवते वि पाप्मना भ्रातृव्येण जयतेऽग्नये यविष्ठाय पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेदभिचर्यमाणो ऽग्निमेव यविष्ठ७ स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्माद्–रक्षा॑ꣳसि यवयति नैनमभिचरन्॑थ् स्तृणुतेऽग्नय आयुष्मते पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेद्यः कामयेत सर्व–मायुरिया–मित्यग्नि–मेवाऽऽ*युष्मन्त७ स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मि – [ ] **12**

TS 2.2.3.2 - Padam

युवते । वीति । पाप्मना । भ्रातृव्येण । जयते । अग्नये । यविष्ठाय ।
पुरोडाशम् । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति । वपेत् ।
अभिचर्यमाण इत्यभि – चर्यमाणः । अग्निम् । एव । यविष्ठम् ।
स्वेन । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उपेति । धावति । सः ।
एव । अस्मात् । रक्षा॑ꣳसि । यवयति । न । एनम् ।
अभिचरन्नित्यभि – चरन्न् । स्तृणुते । अग्नये । आयुष्मते ।

पुरोडाशम् । अष्टाकपालमित्यष्टा–कपालम् । निरिति । वपेत् । यः ।
कामयेत । सर्वम् । आयुः । इयाम् । इति । अग्निम् । एव ।
आयुष्मन्तम् । स्वेन । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उपेति ।
धावति । सः । एव । अस्मिन्न् । **12 (50)**

TS 2.2.3.3

–न्नायुर्दधाति सर्वमायुरेत्यग्नये जातवेदसे पुरोडाश–मष्टाकपालं निर्वपेद्–भूतिकामोऽग्निमेव जातवेदस७ स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवैनं भूतिं गमयति भवत्येवाग्नये रुक्मते पुरोडाश–मष्टाकपालं निर्वपेद्–रुक्कामोऽग्निमेव रुक्मन्त७ स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मिन् रुचं दधातिरोचत एवाग्नये तेजस्वते पुरोडाश – [ ] **13**

TS 2.2.3.3 - Padam

आयुः । दधाति । सर्वम् । आयुः । एति । अग्नये । जातवेदस इति जात – वेदसे । पुरोडाशम् । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति । वपेत् । भूतिकाम इति भूति – कामः । अग्निम् । एव । जातवेदसमिति जात – वेदसम् । स्वेन ।

भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उपेति । धावति । सः । एव । एनम् ।
भूतिम् । गमयति । भवति । एव । अग्नये । रुक्मते । पुरोडाशम् ।
अष्टाकपालमित्यष्टा–कपालम् । निरिति । वपेत् । रुक्काम इति
रुक् – कामः । अग्निम् । एव । रुक्मन्तम् । स्वेन । भागधेयेनेति
भाग – धेयेन । उपेति । धावति । सः । एव । अस्मिन्न् । रुचम् ।
दधाति । रोचते । एव । अग्नये । तेजस्वते । पुरोडाशम् । **13 (50)**

TS 2.2.3.4

–मष्टाकपालं निर्वपेत् तेजस्कामोऽग्निमेव तेजस्वन्त७ं
स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मिन् तेजो दधाति तेजस्व्येव
भवत्यग्नये साहन्त्याय पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेथ् सीक्षमाणो
ऽग्निमेव साहन्त्य७ं स्वेन भागधेयेनोप धावति तेनैव सहते य७ं
सीक्षते ॥ **14**

TS 2.2.3.4 - Padam

अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति । वपेत् ।
तेजस्काम इति तेजः – कामः । अग्निम् । एव । तेजस्वन्तम् ।

स्वेन । भागधेयेनेति भाग–धेयेन । उपेति । धावति । सः । एव ।

अस्मिन्न् । तेजः । दधाति । तेजस्वी । एव । भवति । अग्नये ।

साहन्त्याय । पुरोडाशम् । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति ।

वपेत् । सीक्षमाणः । अग्निम् । एव । साहन्त्यम् । स्वेन ।

भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उपेति । धावति । तेन ।

एव । सहते । यम् । सीक्षते ॥ **14 (38)** ***(भ्रातृव्यस्या –स्मिन् – तेजस्वते पुरोडश – मष्टात्रिꣳशच्च)*** *(A3)*

TS 2.2.4.1

अग्नयेऽन्नवते पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेद्यः कामयेतान्नवान्थ्–

स्यामित्यग्नि–मेवा–न्नवन्तꣳ स्वेन भागधेयेनोप धावति स

एवैनमन्नवन्तं करोत्यन्नवानेव भवत्यग्नयेऽन्नादाय पुरोडाशमष्टाकपालं

निर्वपेद्यः कामयेतान्नादः स्यामित्यग्नि–मेवान्नादꣳ स्वेन भागधेयेनोप

धावति स एवैनमन्नादं करोत्यन्नाद – [ ] **15**

TS 2.2.4.1 - Padam

अग्नये । अन्नवत इत्यन्न – वते । पुरोडाशम् ।
अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति । वपेत् । यः ।
कामयेत । अन्नवानित्यन्न – वान् । स्याम् । इति । अग्निम् ।
एव । अन्नवन्तमित्यन्न – वन्तम् । स्वेन । भागधेयेनेति
भाग – धेयेन । उपेति । धावति । सः । एव । एनम् ।
अन्नवन्तमित्यन्न – वन्तम् । करोति । अन्नवानित्यन्न – वान् । एव ।
भवति । अग्नये । अन्नादायेत्यन्न – अदाय । पुरोडाशम् ।
अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति । वपेत् । यः । कामयेत ।
अन्नाद इत्यन्न – अदः । स्याम् । इति । अग्निम् । एव ।
अन्नादमित्यन्न – अदम् । स्वेन । भागधेयेनेति भाग – धेयेन ।
उपेति । धावति । सः । एव । एनम् । अन्नादमित्यन्न – अदम् ।
करोति । अन्नाद इत्यन्न – अदः । **15 (50)**

TS 2.2.4.2

एव भवत्यग्नयेऽन्नपतये पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेद्यःकामयेतान्नपतिः स्यामित्यग्नि–मेवान्नपति७ स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवैनमन्नपतिं करोत्यन्नपतिरेव भवत्यग्नये पवमानाय पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेदग्नये पावकायाग्नये शुचये ज्योगामयावी यदग्नये पवमानाय निर्वपति प्राणमेवास्मिन् तेन दधाति यदग्नये – [ ] **16**

TS 2.2.4.2 - Padam

एव । भवति । अग्नये । अन्नपतय इत्यन्न – पतये । पुरोडाशम् । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति । वपेत् । यः । कामयेत । अन्नपतिरित्यन्न – पतिः । स्याम् । इति । अग्निम् । एव । अन्नपतिमित्यन्न – पतिम् । स्वेन । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उपेति । धावति । सः । एव । एनम् । अन्नपतिमित्यन्न – पतिम् । करोति । अन्नपतिरित्यन्न – पतिः । एव । भवति । अग्नये । पवमानाय । पुरोडाशम् । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति । वपेत् । अग्नये । पावकाय । अग्नये । शुचये ।

ज्योगामयावीति ज्योक् – आमयावी । यत् । अग्नये । पवमानाय ।
निर्वपतीति निः – वपति । प्राणमिति प्र – अनम् । एव । अस्मिन्न् ।
तेन । दधाति । यत् । अग्नये । **16 (50)**

TS 2.2.4.3

पावकाय वाचमेवास्मिन् तेन दधाति यदग्नये शुचय आयुरेवास्मिन्
तेन दधात्युत यदीतासुर्भवति जीवत्येवैतामेव निर्वपेच्चक्षुष्कामो
यदग्नये पवमानाय निर्वपति प्राणमेवास्मिन् तेन दधाति यदग्नये
पावकाय वाचमेवास्मिन् तेन दधाति यदग्नये शुचये चक्षुरेवास्मिन्
तेन दधा – [ ] **17**

TS 2.2.4.3 - Padam

पावकाय । वाचम् । एव । अस्मिन्न् । तेन । दधाति । यत् ।
अग्नये । शुचये । आयुः । एव । अस्मिन्न् । तेन । दधाति । उत ।
यदि । इतासुरितीत–असुः । भवति । जीवति । एव । एताम् । एव ।
निरिति । वपेत् । चक्षुष्काम इति चक्षुः – कामः । यत् । अग्नये ।
पवमानाय । निर्वपतीति निः – वपति । प्राणमिति प्र–अनम् । एव ।

अस्मिन्न् । तेन । दधाति । यत् । अग्नये । पावकाय । वाचम् । एव ।

अस्मिन्न् । तेन । दधाति । यत् । अग्नये । शुचये । चक्षुः । एव ।

अस्मिन्न् । तेन । दधाति । **17 (50)**

TS 2.2.4.4

–त्युत यद्यन्धो भवति प्रैव पश्यत्यग्नये पुत्रवते पुरोडाशमष्टाकपालं

निर्वपेदिन्द्राय पुत्रिणे पुरोडाशमेकादशकपालं प्रजाकामोऽग्निरेवास्मै

प्रजांप्रजनयति वृद्धामिन्द्रः प्र यच्छत्यग्नये रसवतेऽजक्षीरे चरुं

निर्वपेद्यः कामयेत रसवान्थ्–स्यामित्यग्निमेव रसवन्त७ स्वेन

भागधेयेनोप धावति स एवैन७ं रसवन्तं करोति – [ ] **18**

TS 2.2.4.4 - Padam

उत । यदि । अन्धः । भवति । प्रेति । एव । पश्यति । अग्नये ।

पुत्रवत इति पुत्र – वते । पुरोडाशम् ।

अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति । वपेत् । इन्द्राय । पुत्रिणे ।

पुरोडाशम् । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् ।

प्रजाकाम इति प्रजा – कामः । अग्निः । एव । अस्मै ।

प्रजामिति प्र–जाम् । प्रजनयतीति प्र – जनयति ।

वृद्धाम् । इन्द्रः । प्रेति । यच्छति । अग्नये । रसवत इति रस–वते ।

अजक्षीर इत्यज – क्षीरे । चरुम् । निरिति । वपेत् । यः । कामयेत ।

रसवानिति रस – वान् । स्याम् । इति । अग्निम् । एव ।

रसवन्तमिति रस – वन्तम् । स्वेन । भागधेयेनेति भाग – धेयेन ।

उपेति । धावति । सः । एव । एनम् । रसवन्तमिति रस – वन्तम् ।

करोति । **18 (50)**

TS 2.2.4.5

रसवानेव भवत्यजक्षीरे भवत्याग्नेयी वा एषा यदजा साक्षादेव

रसमव रुन्धेऽग्नये वसुमते पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेद्यः कामयेत

वसुमान्थ्–स्यामित्यग्नि–मेव वसुमन्त७ स्वेन भागधेयेनोप धावति

स एवैनं ँवसुमन्तं करोति वसुमानेव भवत्यग्नये वाजसृते

पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेथ् संग्रामे सँयत्ते वाजं – [ ] **19**

TS 2.2.4.5 - Padam

रसवानिति रस – वान् । एव । भवति । अजक्षीर इत्यज – क्षीरे । भवति । आग्नेयी । वै । एषा । यत् । अजा । साक्षादिति स – अक्षात् । एव । रसम् । अवेति । रुन्धे । अग्नये । वसुमत इति वसु – मते । पुरोडाशम् । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति । वपेत् । यः । कामयेत । वसुमानिति वसु – मान् । स्याम् । इति । अग्निम् । एव । वसुमन्तमिति वसु – मन्तम् । स्वेन । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उपेति । धावति । सः । एव । एनम् । वसुमन्तमिति वसु – मन्तम् । करोति । वसुमानिति वसु – मान् । एव । भवति । अग्नये । वाजसृत इति वाज – सृते । पुरोडाशम् । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति । वपेत् । संग्राम इति सं – ग्रामे । सँयत्त इति सं – यत्ते । वाजम् । **19 (50)**

TS 2.2.4.6

ँवा एष सिसीर्.षति यः संग्रामं जिगीषत्यग्निः खलु वै देवानां ँवाजसृदग्निमेव वाजसृत७ स्वेन भागधेयेनोप धावति धावति

वाज॒ꣳ॒ हन्ति॑ वृ॒त्रं जय॑ति॒ तꣳ॒ सं॒ग्रा॒मम॑थो॒ अ॒ग्निरि॒व न प्र॑ति॒धृषे॑
भव॒त्यग्न॑येऽग्नि॒वते॑ पु॒रो॒डा॒श॒म॒ष्टाक॑पालं॒ निर्व॑पे॒द्–यस्या॒ग्ना–
व॒ग्नि– म॑भ्यु॒द्धरे॑यु॒–र्निर्दि॑ष्टभागो॒ वा ए॒तयो॒रन्योऽनिर्दिष्टभागो॒ऽन्यस्तौ
सं॒भव॑न्तौ॒ यजमान – [ ] **20**

<u>TS 2.2.4.6 - Padam</u>

वै । ए॒षः । सि॒सी॒र्॒.ष॒ति । यः । सं॒ग्रा॒ममिति॑ सं – ग्रा॒मम् ।
जि॒गीषति । अ॒ग्निः । खलु॑ । वै । दे॒वाना॑म् । वा॒ज॒सृदिति॑
वाज – सृत् । अ॒ग्निम् । ए॒व । वा॒ज॒सृ॒तमिति॑ वाज–सृत॑म् । स्वेन॑ ।
भा॒ग॒धे॒ये॑नेति भाग – धेये॑न । उपे॑ति । धा॒व॒ति॒ । धा॒वति । वाज॑म् ।
हन्ति॑ । वृ॒त्रम् । जय॑ति । तम् । सं॒ग्रा॒ममिति॑ सं – ग्रा॒मम् ।
अथो॒ इति॑ । अ॒ग्निः । इ॒व । न । प्र॒ति॒धृ॒ष इति॑ प्रति – धृषे॑ ।
भ॒व॒ति॒ । अ॒ग्नये॑ । अ॒ग्नि॒व॒त इत्य॑ग्नि – वते॑ । पु॒रो॒डाश॑म् ।
अ॒ष्टाक॑पा॒लमि॒त्य॒ष्टा – क॒पा॒ल॒म् । निरिति॑ । व॒पे॒त् । यस्य॑ । अ॒ग्नौ ।
अ॒ग्निम् । अ॒भ्यु॒द्धरे॑यु॒रित्य॑भि – उ॒द्धरे॑युः ।
निर्दि॑ष्टभा॒ग इ॒ति निर्दि॑ष्ट – भा॒गः । वै । ए॒तयोः॑ । अ॒न्यः ।

अनिर्दिष्टभाग इत्यनिर्दिष्ट – भागः । अन्यः । तौ ।

संभवन्ताविति सं – भवन्तौ । यजमानम् । **20 (50)**

TS 2.2.4.7

–मभि सं भवतः स ईश्वर आर्तिमार्तो–र्यदग्नयेऽग्निवते निर्वपति

भागधेयेनैवैनौ शमयति नाऽऽ*र्तिमार्च्छति यजमानोऽग्नये ज्योतिष्मते

पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेद्–यस्याग्निरुद्धृतोऽहुतेऽग्निहोत्र

उद्वायेदपर आदीप्यानूद्धृत्य इत्याहुस्तत् तथा न कार्यं ँयद्–

भागधेयमभि पूर्व उद्ध्रियते किमपरोऽभ्यु – [ ] **21**

TS 2.2.4.7 - Padam

अभि । समिति । भवतः । सः । ईश्वरः । आर्तिम् ।

आर्तोरित्या – अर्तोः । यत् । अग्नये । अग्निवत इत्यग्नि – वते ।

निर्वपतीति निः–वपति । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । एव । एनौ ।

शमयति । न । आर्तिम् । एति । ऋच्छति । यजमानः । अग्नये ।

ज्योतिष्मते । पुरोडाशम् । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति ।

वपेत् । यस्य । अग्निः । उद्धृत इत्युत् – हृतः । अहुते ।

अग्निहोत्र इत्यग्नि – होत्रे । उद्वायेदित्युत् – वायेत् । अपरः ।

आदीप्येत्या – दीप्य । अनूद्धृत्य इत्यनु – उद्धृत्यः । इति । आहुः ।

तत् । तथा । न । कार्यम् । यत् । भागधेयमिति भाग – धेयम् ।

अभीति । पूर्वः । उद्ध्रियत इत्युत् – ह्रियते । किम् । अपरः ।

अभि । उदिति । **21 (50)**

TS 2.2.4.8

–द्ध्रियेतेति तान्येवावक्षाणानि सन्निधाय मन्थेदितः प्रथमं जज्ञे

अग्निः स्वाद्योने–रधि जातवेदाः ।

स गायत्रिया त्रिष्टुभा जगत्या देवेभ्यो हव्यं ँवहतु प्रजानन्निति

छन्दोभिरेवैन७ स्वाद्योनेः प्र जनयत्येष वाव सोऽग्निरित्याहु

र्ज्योतिस्त्वा अस्य परापतितमिति यदग्नये ज्योतिष्मते निर्वपति

यदेवास्य ( ) ज्योतिः परापतितं तदेवाव रुन्धे ॥ **22**

TS 2.2.4.8 - Padam

ह्रियेत । इति । तानि । एव । अवक्षाणानीत्यव – क्षाणानि ।

सन्निधायेति सं – निधाय । मन्थेत् । इतः । प्रथमम् ।

जज्ञे । अग्निः । स्वात् । योनेः । अधीति । जातवेदा इति

जात – वेदाः ॥ सः । गायत्रिया । त्रिष्टुभा । जगत्या । देवेभ्यः ।

हव्यम् । वहतु । प्रजानन्निति प्र – जानन्न् । इति । छन्दोभिरिति

छन्दः – भिः । एव । एनम् । स्वात् । योनेः । प्रेति । जनयति ।

एषः । वाव । सः । अग्निः । इति । आहुः । ज्योतिः । तु । वै ।

अस्य । परापतितमिति परा – पतितम् । इति । यत् । अग्नये ।

ज्योतिष्मते । निर्वपतीति निः – वपति । यत् । एव । अस्य ( ) ।

ज्योतिः । परापतितमिति परा – पतितम् । तत् ।

एव । अवेति । रुन्धे ॥ **22 (56)**

(करोत्यन्नादो – दधाति यदग्नये – शुचये चक्षुरेवास्मिन् तेन दधाति –करोति – वाजं –यँजमान – मु – देवास्य – षट्च) (A4)

TS 2.2.5.1

वैश्वानरं द्वादशकपालं निर्वपेद्–वारुणं चरुं दधिक्राव्.ण्णे

चरुमभिशस्यमानो यद्–वैश्वानरो द्वादशकपालो भवति सँवथ्सरो वा

अग्नि वैंश्वानरः सँवथ्सरेणैवैन७ स्वदयत्यप पापं वँर्ण८ हते

वारुणेनैवैनं ँवरुणपाशान् मुञ्चति दधिक्राव्.ण्णा पुनाति हिरण्यं दक्षिणा पवित्रं ँवै हिरण्यं पुनात्येवैनमाद्य–मस्यान्नं भवत्येतामेव निर्वपेत् प्रजाकामः सँवथ्सरो – [ ] 23

TS 2.2.5.1 - Padam

वैश्वानरम् । द्वादशकपालमिति द्वादश – कपालम् । निरिति । वपेत् । वारुणम् । चरुम् । दधिक्राव्.ण्ण इति दधि – क्राव्.ण्णे । चरुम् । अभिशस्यमान इत्यभि – शस्यमानः । यत् । वैश्वानरः । द्वादशकपाल इति द्वादश – कपालः । भवति । सँवथ्सर इति सं – वथ्सरः । वै । अग्निः । वैश्वानरः । सँवथ्सरेणेति सं – वथ्सरेण । एव । एनम् । स्वदयति । अपेति । पापम् । वर्णम् । हते । वारुणेन । एव । एनम् । वरुणपाशादिति वरुण – पाशात् । मुञ्चति । दधिक्राव्.ण्णेति दधि –क्राव्.ण्णा । पुनाति । हिरण्यम् । दक्षिणा । पवित्रम् । वै । हिरण्यम् । पुनाति । एव । एनम् । आद्यम् । अस्य । अन्नम् ।

भवति । एताम् । एव । निरिति । वपेत् । प्रजाकाम इति

प्रजा – कामः । सँवथ्सर इति सं – वथ्सरः । **23 (50)**

TS 2.2.5.2

वा एतस्याशान्तो योनिं प्रजायै पशूनां निर्दहति योऽलं प्रजायै सन्

प्रजां न विन्दते यद्–वैश्वानरो द्वादशकपालो भवति सँवथ्सरो वा

अग्नि वैश्वानरः सँवथ्सरमेव भागधेयेन शमयति सोऽस्मै शान्तः

स्वाद्योनेः प्रजां प्र जनयति वारुणेनैवैनं ँवरुणपाशान् मुञ्चति

दधिक्राव्.ण्णा पुनाति हिरण्यं दक्षिणा पवित्रं वै हिरण्यं

पुनात्येवैनं– [ ] **24**

TS 2.2.5.2 - Padam

वै । एतस्य । अशान्तः । योनिम् । प्रजाया इति प्र – जायै ।

पशूनाम् । निरिति । दहति । यः । अलम् । प्रजाया इति प्र–जायै ।

सन्न् । प्रजामिति प्र – जाम् । न । विन्दते । यत् । वैश्वानरः ।

द्वादशकपाल इति द्वादश – कपालः । भवति ।

सँवथ्सर इति सं – वथ्सरः । वै । अग्निः । वैश्वानरः ।

सँवथ्सरमिति सं - वथ्सरम् । एव । भागधेयेनेति भाग - धेयेन ।
शमयति । सः । अस्मै । शान्तः । स्वात् । योनेः । प्रजामिति
प्र - जाम् । प्रेति । जनयति । वारुणेन । एव । एनम् ।
वरुणपाशादिति वरुण - पाशात् । मुञ्चति ।
दधिक्राव्.ण्णेति दधि - क्राव्.ण्णा । पुनाति । हिरण्यम् । दक्षिणा ।
पवित्रम् । वै । हिरण्यम् । पुनाति । एव । एनम् । **24 (50)**

TS 2.2.5.3

ँविन्दते प्रजां ँवैश्वानरं द्वादशकपालं निर्वपेत् पुत्रे जातेयदष्टाकपालो
भवति गायत्रियैवैनं ब्रह्मवर्चसेन पुनाति यन्नवकपाल-स्त्रिवृतैवास्मिन्
तेजो दधाति यद्-दशकपालो विराजैवास्मिन्नन्नाद्यं दधाति
यदेकादशकपाल- स्त्रिष्टुभैवास्मिन्निन्द्रियं दधाति यद्-द्वादशकपालो
जगत्यैवास्मिन् पशून् दधाति यस्मिन् जात एतामिष्टिं
निर्वपति पूत- [ ] 25

TS 2.2.5.3 - Padam

विन्दते । प्रजामिति प्र – जाम् । वैश्वानरम् । द्वादशकपालमिति

द्वादश – कपालम् । निरिति । वपेत् । पुत्रे । जाते । यत् ।

अष्टाकपाल इत्यष्टा – कपालः । भवति । गायत्रिया । एव । एनम् ।

ब्रह्मवर्चसेनेति ब्रह्म – वर्चसेन । पुनाति । यत् । नवकपाल इति

नव – कपालः । त्रिवृतेति त्रि – वृता । एव । अस्मिन्न् ।

तेजः । दधाति । यत् । दशकपाल इति दश – कपालः । विराजेति

वि – राजा । एव । अस्मिन्न् । अन्नाद्यमित्यन्न – अद्यम् । दधाति ।

यत् । एकादशकपाल इत्येकादश – कपालः । त्रिष्टुभा । एव ।

अस्मिन्न् । इन्द्रियम् । दधाति । यत् ।

द्वादशकपाल इति द्वादश – कपालः । जगत्या । एव । अस्मिन्न् ।

पशून् । दधाति । यस्मिन्न् । जाते । एताम् । इष्टिम् ।

निर्वपतीति निः – वपति । पूतः । **25 (50)**

TS 2.2.5.4

एव तेजस्व्यन्नाद इन्द्रियावी पशुमान् भवत्यव वा एष

सुवर्गाल्लोकाच्छिद्यते यो दर्.शपूर्णमासयाजी सन्नमावास्यां ँवा

पौर्णमासीं ँवाऽतिपादयति सुवर्गाय हि लोकाय दर्.शपूर्णमासाविज्येते

वैश्वानरं द्वादशकपालं निर्वपेदमावास्यां ँवा पौर्णमासीं

वाऽतिपाद्य सँवथ्सरो वा अग्नि वैँश्वानरः सँवथ्सरमेव प्रीणात्यथो

सँवथ्सरमेवास्मा उप दधाति सुवर्गस्य लोकस्य समष्ट्या–[ ] 26

TS 2.2.5.4 - Padam

एव । तेजस्वी । अन्नाद इत्यन्न – अदः । इन्द्रियावी ।

पशुमानिति पशु – मान् । भवति । अवेति । वै । एषः ।

सुवर्गादिति सुवः – गात् । लोकात् । छिद्यते । यः ।

दर्.शपूर्णमासयाजीति दर्.शपूर्णमास – याजी । सन्न् ।

अमावास्यामित्यमा – वास्याम् । वा । पौर्णमासीमिति

पौर्ण – मासीम् । वा । अतिपादयतीत्यति – पादयति ।

सुवर्गायेति सुवः – गाय । हि । लोकाय ।

दर्.शपूर्णमासाविति दर्.श - पूर्णमासौ । इज्येते इति । वैश्वानरम् ।
द्वादशकपालमिति द्वादश - कपालम् । निरिति । वपेत् ।
अमावास्यामित्यमा - वास्याम् । वा । पौर्णमासीमिति
पौर्ण - मासीम् । वा । अतिपाद्येत्यति - पाद्य । सँवथ्सर इति
सं - वथ्सरः । वै । अग्निः । वैश्वानरः । सँवथ्सरमिति
सं - वथ्सरम् । एव । प्रीणाति । अथो इति । सँवथ्सरमिति
सं - वथ्सरम् । एव । अस्मै । उपेति । दधाति । सुवर्गस्येति
सुवः - गस्य । लोकस्य । समष्ट्या इति सं - अष्ट्यै । **26 (50)**

TS 2.2.5.5

अथो देवता एवान्वारभ्य सुवर्गँ लोकमेति वीरहा वा एष देवानां
यँोऽग्नि-मुद्वासयते न वा एतस्य ब्राह्मणा ऋतायवः पुराऽन्नमक्षन्ना-
ग्नेयमष्टाकपालं निर्वपेद्-वैश्वानरं द्वादशकपाल-मग्निमुद्वासयिष्यन्
यदष्टाकपालो भवत्यष्टाक्षरा गायत्रीगायत्रो ऽग्निर्यावानेवाग्निस्तस्मा
आतिथ्यं करोत्यथो यथा जनं यँतेऽवसं करोति तादृ - [ ] **27**

TS 2.2.5.5 - Padam

अथो इति । देवताः । एव । अन्वारभ्येत्यनु – आरभ्य ।
सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकम् । एति । वीरहेति वीर–हा । वै ।
एषः । देवानाम् । यः । अग्निम् । उद्वासयत इत्युत् – वासयते । न ।
वै । एतस्य । ब्राह्मणाः । ऋतायव इत्यृत – यवः । पुरा । अन्नम् ।
अक्षन्न् । आग्नेयम् । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति ।
वपेत् । वैश्वानरम् । द्वादशकपालमिति द्वादश–कपालम् । अग्निम् ।
उद्वासयिष्यन्नित्युत् – वासयिष्यन्न् । यत् । अष्टाकपाल
इत्यष्टा – कपालः । भवति । अष्टाक्षरेत्यष्टा – अक्षरा ।
गायत्री । गायत्रः । अग्निः । यावान् । एव । अग्निः । तस्मै ।
आतिथ्यम् । करोति । अथो इति । यथा । जनम् । यते । अवसम् ।
करोति । तादृक् । **27 (50)**

TS 2.2.5.6

–गेव तद्–द्वादशकपालो वैश्वानरो भवति द्वादश मासाः सँवथ्सरः
सँवथ्सरः खलु वा अग्नेर्योनिः स्वामेवैनं ँयोनिं गमय–त्याद्यमस्यान्नं

भवति वैश्वानरं द्वादशकपालं निर्वपेन्मारुत७ं सप्तकपालं ग्रामकाम
आहवनीये वैश्वानरमधि श्रयति गार्.हपत्ये मारुतं पापवस्यसस्य
विधृत्यै द्वादशकपालो वैश्वानरो भवति द्वादश मासाः सँवथ्सरः
सँवथ्सरेणैवास्मै सजाता७श्च्यावयति मारुतो भवति – [ ] **28**

TS 2.2.5.6 - Padam

एव । तत् । द्वादशकपाल इति द्वादश – कपालः । वैश्वानरः ।
भवति । द्वादश । मासाः । सँवथ्सर इति सं – वथ्सरः ।
सँवथ्सर इति सं – वथ्सरः । खलु । वै । अग्नेः । योनिः ।
स्वाम् । एव । एनम् । योनिम् । गमयति । आद्यम् । अस्य ।
अन्नम् । भवति । वैश्वानरम् । द्वादशकपालमिति
द्वादश – कपालम् । निरिति । वपेत् । मारुतम् । सप्तकपालमिति
सप्त – कपालम् । ग्रामकाम इति ग्राम – कामः । आहवनीय
इत्या – हवनीये । वैश्वानरम् । अधीति । श्रयति । गार्.हपत्य इति
गार्.ह – पत्ये । मारुतम् । पापवस्यसस्येति पाप – वस्यसस्य ।
विधृत्या इति वि – धृत्यै । द्वादशकपाल इति द्वादश – कपालः ।

वैश्वानरः । भवति । द्वादश । मासाः । सँवथ्सर इति सं–वथ्सरः ।

सँवथ्सरेणेति सं – वथ्सरेण । एव । अस्मै । सजातानिति

स – जातान् । च्यावयति । मारुतः । भवति । **28 (50)**

<u>TS 2.2.5.7</u>

मरुतो वै देवानां ँविशो देवविशेनैवास्मै मनुष्यविशमव रुन्धे

सप्तकपालो भवति सप्तगणा वै मरुतो गणश एवास्मै सजातानव

रुन्धे ऽनूच्यमान आ सादयति विशमेवास्मा अनुवर्त्मानं करोति ॥ **29**

<u>TS 2.2.5.7 - Padam</u>

मरुतः । वै । देवानाम् । विशः । देवविशेनेति देव – विशेन । एव ।

अस्मै । मनुष्यविशमिति मनुष्य – विशम् । अवेति । रुन्धे ।

सप्तकपाल इति सप्त – कपालः । भवति । सप्तगणा इति

सप्त – गणाः । वै । मरुतः । गणश इति गण–शः । एव । अस्मै ।

सजातानिति स – जातान् । अवेति । रुन्धे । अनूच्यमान

इत्यनु – उच्यमाने । एति । सादयति । विशम् । एव । अस्मै ।

अनुवर्त्मानमित्यनु – वर्त्मानम् । करोति ॥ **29 (29)**

(प्रजाकामः सँवथ्सरः – पुनात्येवैनं – पूतः – समष्ट्यै – तादृङ् – मारुतो भव – त्येकान्न त्रि॒ꣳशच्च) (A5)

TS 2.2.6.1

आदित्यं चरुं निर्वपेथ् संग्राम-मुपप्रयास्यन्नियं ँवा अदितिरस्यामेव पूर्वे प्रति तिष्ठन्ति वैश्वानरं द्वादशकपालं निर्वपेदायतनं गत्वासँवथ्सरो वा अग्नि वैश्वानरः सँवथ्सरः खलु वै देवाना–मायतनमेतस्माद्वा आयतनाद्–देवा असुरानजयन्. यद्–वैश्वानरं द्वादशकपालं निर्वपति देवानामेवाऽऽयतने यतते जयति तꣳ संग्राममेतस्मिन् वा एतौ मृजाते – [ ] **30**

TS 2.2.6.1 - Padam

आदित्यम् । चरुम् । निरिति । वपेत् । संग्राममिति सं – ग्रामम् । उपप्रयास्यन्नित्युप – प्रयास्यन्न् । इयम् । वै । अदितिः । अस्याम् । एव । पूर्वे । प्रतीति । तिष्ठन्ति । वैश्वानरम् । द्वादशकपालमिति द्वादश – कपालम् । निरिति । वपेत् । आयतनमित्या – यतनम् । गत्वा । सँवथ्सर इति सं – वथ्सरः । वै । अग्निः । वैश्वानरः ।

सँवथ्सर इति सं – वथ्सरः । खलु । वै । देवानाम् ।
आयतनमित्या – यतनम् । एतस्मात् । वै । आयतनादित्या–यतनात् ।
देवाः । असुरान् । अजयन्न् । यत् । वैश्वानरम् । द्वादशकपालमिति
द्वादश – कपालम् । निर्वपतीति निः – वपति । देवानाम् । एव ।
आयतन इत्या – यतने । यतते । जयति । तम् । संग्राममिति
सं – ग्रामम् । एतस्मिन्न् । वै । एतौ । मृजाते इति । **30 (50)**

<u>TS 2.2.6.2</u>

यो विद्विषाणयोरन्नमत्ति वैश्वानरं द्वादशकपालं निर्वपेद्–विद्विषाणयोरन्नं
जग्ध्वा सँवथ्सरो वा अग्नि–र्वैश्वानरः सँवथ्सरस्वदितमेवात्ति
नास्मिन् मृजाते सँवथ्सराय वा एतौ सममाते यौ सममाते तयोर्यः
पूर्वोऽभिद्रुह्यति तं ँवरुणो गृह्णाति वैश्वानरं द्वादशकपालं निर्वपेथ्
सममानयोः पूर्वोऽभिद्रुह्य सँवथ्सरो वा अग्निर्वैश्वानरः
सँवथ्सरमेवाऽऽ*प्त्वा निर्वरुणं – [ ] **31**

TS 2.2.6.2 - Padam

यः । विद्विषाणयोरिति वि–द्विषाणयोः । अन्नम् । अत्ति । वैश्वानरम् ।
द्वादशकपालमिति द्वादश – कपालम् । निरिति । वपेत् ।
विद्विषाणयोरिति वि – द्विषाणयोः । अन्नम् । जग्ध्वा ।
सँवथ्सर इति सं – वथ्सरः । वै । अग्निः । वैश्वानरः ।
सँवथ्सरस्वदितमिति सँवथ्सर – स्वदितम् । एव । अत्ति ।
न । अस्मिन्न् । मृजाते इति । सँवथ्सरायेति सं – वथ्सराय ।
वै । एतौ । समिति । अमाते इति । यौ । सममाते इति सं–अमाते ।
तयोः । यः । पूर्वः । अभिदुह्यतीत्यभि – दुह्यति । तम् । वरुणः ।
गृह्णाति । वैश्वानरम् । द्वादशकपालमिति द्वादश – कपालम् ।
निरिति । वपेत् । सममानयोरिति सं – अमानयोः । पूर्वः ।
अभिदुह्येत्यभि – दुह्य । सँवथ्सर इति सं – वथ्सरः । वै ।
अग्निः । वैश्वानरः । सँवथ्सरमिति सं – वथ्सरम् । एव ।
आप्त्वा । निर्वरुणमिति निः – वरुणम् । **31 (50)**

TS 2.2.6.3

परस्तादभि द्रुह्यति नैनं ँवरुणो गृह्णात्याव्यं ँवा एष प्रति गृह्णाति योऽविं प्रतिगृह्णाति वैश्वानरं द्वादशकपालं निर्वपेदविं प्रतिगृह्य सँवथ्सरो वा अग्निर्वैश्वानरः सँवथ्सरस्वदितामेव प्रति गृह्णाति नाऽऽ*व्यं प्रति गृह्णात्यात्मनो वा एष मात्रामाप्नोति य उभयादत् प्रतिगृह्णात्यश्वं ँवा पुरुषं ँवा वैश्वानरं द्वादशकपालं निर्वपेदुभयादत् – [ ] **32**

TS 2.2.6.3 - Padam

परस्तात् । अभीति । द्रुह्यति । न । एनम् । वरुणः । गृह्णाति । आव्यम् । वै । एषः । प्रतीति । गृह्णाति । यः । अविम् । प्रतिगृह्णातीति प्रति – गृह्णाति । वैश्वानरम् । द्वादशकपालमिति द्वादश – कपालम् । निरिति । वपेत् । अविम् । प्रतिगृह्येति प्रति – गृह्य । सँवथ्सर इति सं – वथ्सरः । वै । अग्निः । वैश्वानरः । सँवथ्सरस्वदितामिति सँवथ्सर – स्वदिताम् । एव । प्रतीति । गृह्णाति । न । आव्यम् । प्रतीति । गृह्णाति । आत्मनः ।

वै । एषः । मात्राम् । आप्नोति । यः । उभयादत् ।

प्रतिगृह्णातीति प्रति – गृह्णाति । अश्वम् । वा । पुरुषम् । वा ।

वैश्वानरम् । द्वादशकपालमिति द्वादश – कपालम् । निरिति ।

वपेत् । उभयादत् । **32 (50)**

TS 2.2.6.4

प्रतिगृह्य संवथ्सरो वा अग्निर्वैश्वानरः सँवथ्सरस्वदितमेव

प्रति गृह्णाति नात्मनो मात्रामाप्नोति वैश्वानरं द्वादशकपालं निर्वपेथ्–

सनिमेष्यन्थ्–सँवथ्सरो वा अग्निर्वैश्वानरो यदा खलु वै सँवथ्सरं

जनतायां चरत्यथ स धनार्घो भवतियद्–वैश्वानरं द्वादशकपालं

निर्वपति सँवथ्सरसातामेव सनिमभि प्र च्यवते दानकामा अस्मै

प्रजा भवन्ति यो वै सँवथ्सरं – [ ] **33**

TS 2.2.6.4 - Padam

प्रतिगृह्येति प्रति – गृह्य । सँवथ्सर इति सं – वथ्सरः ।

वै । अग्निः । वैश्वानरः । सँवथ्सरस्वदितमिति

सँवथ्सर – स्वदितम् । एव । प्रतीति । गृह्णाति । न । आत्मनः ।

मात्राम् । आप्नोति । वैश्वानरम् ।

द्वादशकपालमिति द्वादश – कपालम् । निरिति । वपेत् । सनिम् ।
एष्यन्न् । सँवथ्सर इति सं – वथ्सरः । वै । अग्निः । वैश्वानरः ।
यदा । खलु । वै । सँवथ्सरमिति सं – वथ्सरम् । जनतायाम् ।
चरति । अथ । सः । धनार्घ इति धन – अर्घः । भवति । यत् ।
वैश्वानरम् । द्वादशकपालमिति द्वादश – कपालम् ।
निर्वपतीति निः – वपति । सँवथ्सरसातामिति सँवथ्सर–साताम् ।
एव । सनिम् । अभि । प्रेति । च्यवते । दानकामा इति
दान – कामाः । अस्मै । प्रजा इति प्र – जाः । भवन्ति । यः ।
वै । सँवथ्सरमिति सं – वथ्सरम् । **33 (50)**

TS 2.2.6.5

प्रयुज्य न विमुञ्चत्यप्रतिष्ठानो वै स भवत्येतमेव वैश्वानरं पुनरागत्य
निर्वपेद्यमेव प्रयुङ्क्ते तं भागधेयेन वि मुञ्चति प्रतिष्ठित्यै यया
रज्वोत्तमां गामाजेत् तां भ्रातृव्याय प्र हिणुयान्निर्.ऋतिमेवास्मै
प्र हिणोति ॥ **34**

TS 2.2.6.5 - Padam

प्रयुज्येति प्र – युज्य । न । विमुञ्चतीति वि – मुञ्चति ।
अप्रतिष्ठान इत्यप्रति – स्थानः । वै । सः । भवति । एतम् ।
एव । वैश्वानरम् । पुनः । आगत्येत्या – गत्य । निरिति । वपेत् ।
यम् । एव । प्रयुङ्क्त इति प्र – युङ्क्ते । तम् ।
भागधेयेनेति भाग – धेयेन । वीति । मुञ्चति ।
प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै । यया । रज्वा ।
उत्तमामित्युत् – तमाम् । गाम् । आजेदित्या – अजेत् । ताम् ।
भ्रातृव्याय । प्रेति । हिणुयात् । निर्.ऋतिमिति निः – ऋतिम् । एव ।
अस्मै । प्रेति । हिणोति ॥ **34 (36)**

(मृजाते – निर्वरुणं – वँपेदुभयादद् – यो वै सँवँथ्सर९ – षट्त्रि९शच्च) (A6)

TS 2.2.7.1

ऐन्द्रं चरुं निर्वपेत् पशुकाम ऐन्द्रा वै पशव इन्द्रमेव स्वेन
भागधेयेनोप धावति स एवास्मै पशून् प्र यच्छति पशुमानेव भवति

चरुर्भवति स्वादेवास्मै योनेः पशून् प्रजनयतीन्द्रायेन्द्रियावते

पुरोडाशमेकादशकपालं निर्वपेत् पशुकाम इन्द्रियं वै पशव

इन्द्रमेवेन्द्रियावन्त७ं स्वेन भागधेयेनोप धावति स – [ ] 35

TS 2.2.7.1 - Padam

ऐन्द्रम् । चरुम् । निरिति । वपेत् । पशुकाम इति पशु – कामः ।

ऐन्द्राः । वै । पशवः । इन्द्रम् । एव । स्वेन ।

भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उपेति । धावति । सः । एव ।

अस्मै । पशून् । प्रेति । यच्छति । पशुमानिति पशु – मान् । एव ।

भवति । चरुः । भवति । स्वात् । एव । अस्मै । योनेः । पशून् ।

प्रेति । जनयति । इन्द्राय । इन्द्रियावत इतीन्द्रिय – वते ।

पुरोडाशम् । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निरिति ।

वपेत् । पशुकाम इति पशु – कामः । इन्द्रियम् । वै । पशवः ।

इन्द्रम् । एव । इन्द्रियावन्तमितीन्द्रिय – वन्तम् । स्वेन ।

भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उपेति । धावति । सः । 35 (50)

TS 2.2.7.2

एवास्मा इन्द्रियं पशून् प्र यच्छति पशुमानेव भवतीन्द्राय–घर्मवते

पुरोडाशमेकादशकपालं निर्वपेद्–ब्रह्मवर्चसकामो ब्रह्मवर्चसं ँवै

घर्म इन्द्रमेव घर्मवन्त॒ स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मिन्

ब्रह्मवर्चसं दधाति ब्रह्मवर्चस्येव भवतीन्द्रायार्कवते

पुरोडाशमेकादशकपालं निर्वपेदन्नकामोऽर्को वै

देवानामन्नमिन्द्रमेवार्कवन्त॒ स्वेन भागधेयेनो – [ ] **36**

TS 2.2.7.2 - Padam

एव । अस्मै । इन्द्रियम् । पशून् । प्रेति । यच्छति ।

पशुमानिति पशु – मान् । एव । भवति । इन्द्राय ।

घर्मवत इति घर्म – वते । पुरोडाशम् ।

एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निरिति । वपेत् ।

ब्रह्मवर्चसकाम इति ब्रह्मवर्चस – कामः ।

ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् । वै । घर्मः । इन्द्रम् ।

एव । घर्मवन्तमिति घर्म – वन्तम् । स्वेन ।

भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उपेति । धावति । सः ।

एव । अस्मिन्न् । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् ।

दधाति । ब्रह्मवर्चसीति ब्रह्म – वर्चसी । एव ।

भवति । इन्द्राय । अर्कवत इत्यर्क – वते । पुरोडाशम् ।

एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निरिति । वपेत् ।

अन्नकाम इत्यन्न – कामः । अर्कः । वै । देवानाम् । अन्नम् ।

इन्द्रम् । एव । अर्कवन्तमित्यर्क – वन्तम् । स्वेन ।

भागधेयेनेति भाग – धेयेन । **36 (50)**

TS 2.2.7.3

–प धावति स एवास्मा अन्नं प्र यच्छत्यन्नाद एव भवतीन्द्राय घर्मवते

पुरोडाशमेकादशकपालं निर्वपेदिन्द्राये–न्द्रियावत इन्द्रायाऽर्कवते

भूतिकामो यदिन्द्राय घर्मवते निर्वपति शिर एवास्य तेन करोति

यदिन्द्रायेन्द्रियावत आत्मानमेवास्य तेन करोतियदिन्द्रायाऽर्कवते भूत

एवान्नाद्ये प्रति तिष्ठति भवत्येवेन्द्राया – [ ] **37**

TS 2.2.7.3 - Padam

उपेति । धावति । सः । एव । अस्मै । अन्नम् । प्रेति । यच्छति ।
अन्नाद इत्यन्न – अदः । एव । भवति । इन्द्राय । घर्मवत इति
घर्म – वते । पुरोडाशम् । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् ।
निरिति । वपेत् । इन्द्राय । इन्द्रियावत इतीन्द्रिय – वते । इन्द्राय ।
अर्कवत इत्यर्क – वते । भूतिकाम इति भूति – कामः । यत् ।
इन्द्राय । घर्मवत इति घर्म – वते । निर्वपतीति निः–वपति । शिरः ।
एव । अस्य । तेन । करोति । यत् । इन्द्राय । इन्द्रियावत
इतीन्द्रिय – वते । आत्मानम् । एव । अस्य । तेन । करोति । यत् ।
इन्द्राय । अर्कवत इत्यर्क – वते । भूतः । एव । अन्नाद्य
इत्यन्न – अद्ये । प्रतीति । तिष्ठति । भवति । एव । इन्द्राय । **37 (50)**

TS 2.2.7.4

–ऽ७्होमुचे पुरोडाशमेकादशकपालं निर्वपेद्यः पाप्मना गृहीतः स्यात्
पाप्मा वा अ७्ह इन्द्रमेवाऽ७्होमुच७ स्वेन भागधेयेनोप धावति स
एवैनं पाप्मनोऽ७्हसो मुञ्चतीन्द्राय वैमृधाय पुरोडाशमेकादशकपालं

निर्वपेद्यं मृधोऽभि प्रवेपेरन्-राष्ट्राणि वाऽभि समियु-रिन्द्रमेव वैमृध७
स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मान्मृधो - [ ] **38**

TS 2.2.7.4 - Padam

अ॒ꣳहो॒मु॒च इत्यꣳहः - मुचे । पु॒रो॒डाश॑म् ।
एकादशकपा॒लमित्येकादश - क॒पा॒ल॒म् । निरिति । व॒पे॒त् । यः ।
पा॒प्मना । गृ॒ही॒तः । स्यात् । पा॒प्मा । वै । अꣳहः । इन्द्रम् । ए॒व ।
अ॒ꣳहो॒मु॒चमित्यꣳहः - मुचम् । स्वेन । भा॒ग॒धे॒येनेति भाग-धेयेन ।
उपेति । धा॒व॒ति॒ । सः । ए॒व । ए॒न॒म् । पा॒प्मनः । अꣳहसः ।
मु॒ञ्च॒ति॒ । इन्द्राय । वै॒मृ॒धाय । पु॒रो॒डाश॑म् ।
एकादशकपा॒लमित्येकादश - क॒पा॒ल॒म् ।
निरिति । व॒पे॒त् । यम् । मृधः । अ॒भीति । प्र॒वे॒पे॒रन्निति प्र - वेपेरन्न् ।
रा॒ष्ट्राणि । वा॒ । अ॒भीति । स॒मि॒युरिति सं - इ॒युः । इन्द्रम् । ए॒व ।
वै॒मृ॒धम् । स्वेन । भा॒ग॒धे॒येनेति भाग - धेयेन । उपेति । धा॒व॒ति॒ ।
सः । ए॒व । अ॒स्मा॒त् । मृधः । **38 (50)**

TS 2.2.7.5

ऽप हन्तीन्द्राय त्रात्रे पुरोडाशमेकादशकपालं निर्वपेद्-बद्धो वा

परियत्तो वेन्द्रमेव त्रातार७ स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवैनं त्रायत

इन्द्रायार्काश्वमेधवते पुरोडाशमेकादशकपालं निर्वपेद्यं महायज्ञो

नोपनमेदेते वै महायज्ञस्यान्त्ये तनू यदर्काश्वमेधाविन्द्र-

मेवार्काश्वमेधवन्त७ स्वेन भागधेयेनोप धावति स

एवास्मा ( ) अन्ततो महायज्ञं च्यावयत्युपैनं महायज्ञो नमति ॥ 39

TS 2.2.7.5 - Padam

अपेति । हन्ति । इन्द्राय । त्रात्रे । पुरोडाशम् ।

एकादशकपालमित्येकादश - कपालम् । निरिति । वपेत् । बद्धः ।

वा । परियत्त इति परि - यत्तः । वा । इन्द्रम् । एव । त्रातारम् ।

स्वेन । भागधेयेनेति भाग - धेयेन । उपेति । धावति । सः ।

एव । एनम् । त्रायते । इन्द्राय । अर्काश्वमेधवत इत्यर्काश्वमेध-वते ।

पुरोडाशम् । एकादशकपालमित्येकादश - कपालम् । निरिति ।

वपेत् । यम् । महायज्ञ इति महा - यज्ञः । न ।

उपनमेदित्युप – नमेत् । एते इति । वै । महायज्ञस्येति महा – यज्ञस्य । अन्त्ये इति । तनू इति । यत् । अर्काश्वमेधावित्यर्क – अश्वमेधौ । इन्द्रम् । एव । अर्काश्वमेधवन्तमित्यर्काश्वमेध – वन्तम् । स्वेन । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उपेति । धावति । सः । एव । अस्मै ( ) । अन्ततः । महायज्ञमिति महा – यज्ञम् । च्यावयति । उपेति । एनम् । महायज्ञ इति महा – यज्ञः । नमति ॥ **39 (57)** *(इन्द्रियावन्त॑ स्वेन भागधेयेनोप धावति सो – ऽर्कवन्त॑ स्वेन भागधेयेनै – वेन्द्राया – स्मान् मृधो – ऽस्मै – सप्त च) (A7)*

TS 2.2.8.1

इन्द्रायान्वृजवे पुरोडाशमेकादशकपालं निर्वपेद् ग्रामकाम इन्द्रमेवान्वृजु॑ स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मै सजातानननुकान् करोति ग्राम्येव भवतीन्द्राण्यै चरुं निर्वपेद्यस्य सेनाऽस॑शितेव स्यादिन्द्राणी वै सेनायै देवतेन्द्राणीमेव स्वेन

भागधेयेनोप धावति सैवास्य सेना॒ꣳ स॒ꣳ श्यति

बल्बजानपी–[ ] 40

TS 2.2.8.1 - Padam

इन्द्राय । अन्वृजव इत्यनु – ऋजवे । पुरोडाशम् ।

एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निरिति । वपेत् ।

ग्रामकाम इति ग्राम – कामः । इन्द्रम् । एव ।

अन्वृजुमित्यनु–ऋजुम् । स्वेन । भागधेयेनेति भाग–धेयेन । उपेति ।

धावति । सः । एव । अस्मै । सजातानिति स – जातान् ।

अनुकानित्यनु – कान् । करोति । ग्रामी । एव । भवति । इन्द्राण्यै ।

चरुम् । निरिति । वपेत् । यस्य । सेना । असꣳशितेत्यसं – शिता ।

इव । स्यात् । इन्द्राणी । वै । सेनायै । देवता । इन्द्राणीम् । एव ।

स्वेन । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उपेति । धावति । सा । एव ।

अस्य । सेनाम् । समिति । श्यति । बल्बजान् । अपीति । 40 (50)

TS 2.2.8.2

-द्ध्मे सं नह्येद्-गौ-र्यत्राधिष्कन्नान्यमेहत् ततो बल्बजा उदतिष्ठन्

गवामेवैनं न्यायमपिनीय गा वेदयतीन्द्राय मन्युमते मनस्वते

पुरोडाशमेकादशकपालं निर्वपेथ् संग्रामे सँयत्त इन्द्रियेण वै

मन्युना मनसा संग्रामं जयतीन्द्रमेव मन्युमन्तं मनस्वन्त७ स्वेन

भागधेयेनोप धावति स एवास्मिन्निन्द्रियं मन्युं मनो दधाति

जयति त७ - [ ] **41**

TS 2.2.8.2 - Padam

इद्ध्मे । समिति । नह्येत् । गौः । यत्र । अधिष्कन्नेत्यधि - स्कन्ना ।

न्यमेहदिति नि - अमेहत् । ततः । बल्बजाः । उदिति । अतिष्ठन्न् ।

गवाम् । एव । एनम् । न्यायमिति नि - आयम् ।

अपिनीयेत्यपि -नीय । गाः । वेदयति । इन्द्राय ।

मन्युमत इति मन्यु - मते । मनस्वते । पुरोडाशम् ।

एकादशकपालमित्येकादश - कपालम् । निरिति । वपेत् ।

संग्राम इति सं - ग्रामे । सँयत्त इति सं - यत्ते । इन्द्रियेण ।

वै । मन्युना । मनसा । संग्राममिति सं – ग्रामम् । जयति । इन्द्रम् ।

एव । मन्युमन्तमिति मन्यु – मन्तम् । मनस्वन्तम् । स्वेन ।

भागधेयेनेति भाग–धेयेन । उपेति । धावति । सः । एव । अस्मिन्न् ।

इन्द्रियम् । मन्युम् । मनः । दधाति । जयति । तम् । **41 (50)**

TS 2.2.8.3

संग्राममेतामेव निर्वपेद्यो हतमनाः स्वयंपाप इव स्यादेतानि

हि वा एतस्मादपक्रान्तान्यथैष हतमनाः स्वयंपाप इन्द्रमेव

मन्युमन्तं मनस्वन्त७ स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मिन्निन्द्रियं

मन्युं मनो दधाति न हतमनाः स्वयंपापो भवतीन्द्राय दात्रे

पुरोडाशमेकादशकपालं निर्वपेद्यः कामयेत दानकामा

मे प्रजाः स्यु – [ ] **42**

TS 2.2.8.3 - Padam

संग्राममिति सं –ग्रामम् । एताम् । एव । निरिति । वपेत् । यः ।

हतमना इति हत – मनाः । स्वयंपाप इति स्वयं – पापः ।

इव । स्यात् । एतानि । हि । वै । एतस्मात् ।

अपक्रान्तानीत्यप – क्रान्तानि । अथ । एषः ।
हतमना इति हत – मनाः । स्वयंपाप इति स्वयं – पापः ।
इन्द्रम् । एव । मन्युमन्तमिति मन्यु – मन्तम् । मनस्वन्तम् । स्वेन ।
भागधेयेनेति भाग–धेयेन । उपेति । धावति । सः । एव । अस्मिन्न् ।
इन्द्रियम् । मन्युम् । मनः । दधाति । न । हतमना इति हत–मनाः ।
स्वयंपाप इति स्वयं–पापः । भवति । इन्द्राय । दात्रे । पुरोडाशम् ।
एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निरिति । वपेत् । यः ।
कामयेत । दानकामा इति दान – कामाः । मे ।
प्रजा इति प्र – जाः । स्युः । **42 (50)**

<u>TS 2.2.8.4</u>

–रितीन्द्रमेव दातार७ स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवास्मै
दानकामाः प्रजाः करोति दानकामा अस्मै प्रजा भवन्तीन्द्राय प्रदात्रे
पुरोडाशमेकादशकपालं निर्वपेद्यस्मै प्रत्तमिव सन्न प्रदीयेतेन्द्रमेव
प्रदातार७ स्वेन भागधेयेनोपधावति स एवास्मै प्रदापयतीन्द्राय
सुत्राम्णे पुरोडाशमेकादशकपालं निर्वपेदपरुद्धो वा – [ ] **43**

TS 2.2.8.4 - Padam

इति । इन्द्रम् । एव । दातारम् । स्वेन । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उपेति । धावति । सः । एव । अस्मै । दानकामा इति दान–कामाः । प्रजा इति प्र – जाः । करोति । दानकामा इति दान – कामाः । अस्मै । प्रजा इति प्र – जाः । भवन्ति । इन्द्राय । प्रदात्र इति प्र – दात्रे । पुरोडाशम् । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निरिति । वपेत् । यस्मै । प्रत्तम् । इव । सत् । न । प्रदीयेतेति प्र – दीयेत । इन्द्रम् । एव । प्रदातारमिति प्र – दातारम् । स्वेन । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उपेति । धावति । सः । एव । अस्मै । प्रेति । दापयति । इन्द्राय । सुत्रांण इति सु – त्रांणे । पुरोडाशम् । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निरिति । वपेत् । अपरुद्ध इत्यप – रुद्धः । वा । **43 (50)**

TS 2.2.8.5

ऽपरुद्ध्यमानो वेन्द्रमेव सुत्रामाण७ स्वेन भागधेयेनोप धावति स एवैनं त्रायते ऽनपरुद्ध्यो भवतीन्द्रो वै सदृङ् देवताभिरासीथ्

स न व्यावृतमगच्छथ् स प्रजापतिमुपाधावत् तस्मा

एतमैन्द्रमेकादशकपालं निरवपत् तेनै–वास्मिन्निन्द्रियमदधा–

च्छक्वरी याज्यानुवाक्ये अकरोद्–वज्रो वै शक्वरी स एनं

ँवज्रो भूत्या ऐन्ध – [ ] **44**

TS 2.2.8.5 - Padam

अपरुद्ध्यमान इत्यप – रुद्ध्यमानः । वा । इन्द्रम् । एव ।

सुत्रामाणमिति सु – त्रामाणम् । स्वेन । भागधेयेनेति भाग–धेयेन ।

उपेति । धावति । सः । एव । एनम् । त्रायते । अनपरुद्ध्य

इत्यनप – रुद्ध्यः । भवति । इन्द्रः । वै । सदृङ्ङिति स – दृङ् ।

देवताभिः । आसीत् । सः । न । व्यावृतमिति वि – आवृतम् ।

अगच्छत् । सः । प्रजापतिमिति प्रजा – पतिम् । उपेति । अधावत् ।

तस्मै । एतम् । ऐन्द्रम् । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् ।

निरिति । अवपत् । तेन । एव । अस्मिन्न् । इन्द्रियम् । अदधात् ।

शक्वरी इति । याज्यानुवाक्ये इति याज्या – अनुवाक्ये । अकरोत् ।

वज्रः । वै । शक्वरी । सः । एनम् । वज्रः । भूत्यै । ऐन्ध । **44 (50)**

TS 2.2.8.6

सोऽभवथ् सोऽबिभेद्–भूतः प्र मा धक्ष्यतीति स प्रजापतिं
पुन–रुपाधावथ् स प्रजापतिः शक्वर्या अधि रेवतीं निरमिमीत
शान्त्या अप्रदाहाय योऽलᳬ श्रियै सन्थ्–सदृङ्ख्समानैः स्यात् तस्मा
एतमैन्द्रमेकादशकपालं निर्वपेदिन्द्रमेव स्वेन भागधेयेनोप धावति
स एवास्मिन्निन्द्रियं दधाति रेवती पुरोनुवाक्या भवति ( )
शान्त्या अप्रदाहाय शक्वरी याज्या वज्रो वै शक्वरीस एनं
ँवज्रो भूत्या इन्धे भवत्येव ॥ **45**

TS 2.2.8.6 - Padam

सः । अभवत् । सः । अबिभेत् । भूतः । प्रेति । मा । धक्ष्यति ।
इति । सः । प्रजापतिमिति प्रजा–पतिम् । पुनः । उपेति । अधावत् ।
सः । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । शक्वर्याः । अधीति । रेवतीम् ।
निरिति । अमिमीत । शान्त्यै । अप्रदाहायेत्यप्र – दाहाय । यः ।
अलम् । श्रियै । सन्न् । सदृङ्ङिति स – दृङ् । समानैः । स्यात् ।
तस्मै । एतम् । ऐन्द्रम् । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् ।

निरिति । वपेत् । इन्द्रम् । एव । स्वेन । भागधेयेनेति भाग-धेयेन ।

उपेति । धावति । सः । एव । अस्मिन्न् । इन्द्रियम् । दधाति ।

रेवती । पुरोनुवाक्येति पुरः – अनुवाक्या । भवति ( ) । शान्त्यै ।

अप्रदाहायेत्यप्र – दाहाय । शक्वरी । याज्या । वज्रः । वै ।

शक्वरी । सः । एनम् । वज्रः । भूत्यै । इन्धे । भवति ।

एव ॥ **45 (64)** ***(अपि – त७ – स्यु – वै – न्थ – भवति – चतुर्दश च)*** *(A8)*

TS 2.2.9.1

आग्ना–वैष्णव–मेकादशकपालं निर्वपेदभिचरन्थ्–सरस्वत्याज्यभागा स्याद्–बार्.हस्पत्यश्चरुर्यदाग्ना–वैष्णव एकादशकपालो भवत्यग्निः सर्वा देवता विष्णुर्यज्ञो देवताभिश्चैवैनं यज्ञेन चाभि चरतिसरस्व त्याज्यभागा भवति वाग्वै सरस्वती वाचैवैनमभि चरति बार्.हस्पत्यश्चरुर्भवति ब्रह्म वै देवानां बृहस्पति र्ब्रह्मणैवैनमभि चरति – [ ] **46**

TS 2.2.9.1 - Padam

आग्नावैष्णवमित्याग्ना – वैष्णवम् ।
एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निरिति । वपेत् ।
अभिचरन्नित्यभि – चरन्न् । सरस्वती ।
आज्यभागेत्याज्य – भागा । स्यात् । बार्.हस्पत्यः । चरुः । यत् ।
आग्नावैष्णव इत्याग्ना – वैष्णवः । एकादशकपाल
इत्येकादश–कपालः । भवति । अग्निः । सर्वाः । देवताः । विष्णुः ।
यज्ञः । देवताभिः । च । एव । एनम् । यज्ञेन । च । अभीति ।
चरति । सरस्वती । आज्यभागेत्याज्य–भागा । भवति । वाक् । वै ।
सरस्वती । वाचा । एव । एनम् । अभीति । चरति । बार्.हस्पत्यः ।
चरुः । भवति । ब्रह्म । वै । देवानाम् । बृहस्पतिः । ब्रह्मणा । एव ।
एनम् । अभीति । चरति । **46 (50)**

TS 2.2.9.2

प्रति वै परस्तादभिचरन्तमभि चरन्ति द्वेद्वे पुरोनुवाक्ये कुर्यादति
प्रयुक्त्या एतयैव यजेताभिचर्यमाणो देवताभिरेव देवताः प्रतिचरति

यज्ञेन यज्ञं ँवाचा वाचं ब्रह्मणा ब्रह्म स देवताश्चैव यज्ञं च मद्ध्यतो व्यवसर्पति तस्य न कुतश्चनोपाव्याधो भवति नैनमभिचरन्–थ्स्तृणुत आग्नावैष्णव–मेकादशकपालं निर्वपेद्यं ँयज्ञो नो – [ ] 47

TS 2.2.9.2 - Padam

प्रतीति । वै । परस्तात् । अभिचरन्तमित्यभि – चरन्तम् । अभीति । चरन्ति । द्वेद्वे इति द्वे – द्वे । पुरोनुवाक्ये इति पुरः – अनुवाक्ये । कुर्यात् । अतीति । प्रयुक्त्या इति प्र – युक्त्यै । एतया । एव । यजेत । अभिचर्यमाण इत्यभि – चर्यमाणः । देवताभिः । एव । देवताः । प्रतिचरतीति प्रति – चरति । यज्ञेन । यज्ञम् । वाचा । वाचम् । ब्रह्मणा । ब्रह्म । सः । देवताः । च । एव । यज्ञम् । च । मद्ध्यतः । व्यवसर्पतीति वि – अवसर्पति । तस्य । न । कुतः । चन । उपाव्याध इत्युप – आव्याधः । भवति । न । एनम् । अभिचरन्नित्यभि – चरन्न् । स्तृणुते ।
आग्नावैष्णवमित्याग्ना – वैष्णवम् ।

एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निरिति ।

वपेत् । यम् । यज्ञः । न । **47 (50)**

TS 2.2.9.3

–पनमेदग्निः सर्वा देवता विष्णुर्यज्ञोऽग्निं चैव विष्णुं च स्वेन

भागधेयेनोप धावति तावेवास्मै यज्ञं प्र यच्छत उपैनं यँज्ञो

नमत्याग्नावैष्णवं घृते चरुं निर्वपेच्चक्षुष्कामोऽग्नेर्वै चक्षुषा मनुष्या वि

पश्यन्ति यज्ञस्य देवा अग्निं चैव विष्णुं च स्वेन भागधेयेनोप

धावति तावेवा – [ ] **48**

TS 2.2.9.3 - Padam

उपनमेदित्युप – नमेत् । अग्निः । सर्वाः । देवताः । विष्णुः । यज्ञः ।

अग्निम् । च । एव । विष्णुम् । च । स्वेन । भागधेयेनेति

भाग–धेयेन । उपेति । धावति । तौ । एव । अस्मै । यज्ञम् । प्रेति ।

यच्छतः । उपेति । एनम् । यज्ञः । नमति ।

आग्नावैष्णवमित्याग्ना – वैष्णवम् । घृते । चरुम् । निरिति । वपेत् ।

चक्षुष्काम इति चक्षुः – कामः । अग्नेः । वै । चक्षुषा । मनुष्याः ।

वीति । पश्यन्ति । यज्ञस्य । देवाः । अग्निम् ।

च । एव । विष्णुम् । च । स्वेन । भागधेयेनेति भाग – धेयेन ।

उपेति । धावति । तौ । एव । **48 (50)**

TS 2.2.9.4

–ऽस्मिन् चक्षुर्द्धत्तश्चक्षुष्मानेव भवति धेन्वै वा एतद्–रेतो

यदाज्य–मनडुह–स्तण्डुला मिथुनादेवास्मै चक्षुः प्र जनयति

घृते भवति तेजो वै घृतं तेजश्चक्षु–स्तेजसैवास्मै तेजश्चक्षुरव

रुन्ध इन्द्रियं वै वीर्यं वृङ्क्ते भ्रातृव्यो यजमानोऽयजमानस्याध्वरकल्पां

प्रति निर्वपेद्–भ्रातृव्ये यजमाने नास्येन्द्रियं – [ ] **49**

TS 2.2.9.4 - Padam

अस्मिन्न् । चक्षुः । धत्तः । चक्षुष्मान् । एव । भवति । धेन्वै । वै ।

एतत् । रेतः । यत् । आज्यम् । अनडुहः । तण्डुलाः । मिथुनात् ।

एव । अस्मै । चक्षुः । प्रेति । जनयति । घृते । भवति । तेजः । वै ।

घृतम् । तेजः । चक्षुः । तेजसा । एव । अस्मै । तेजः । चक्षुः ।

अवेति । रुन्धे । इन्द्रियम् । वै । वीर्यम् । वृङ्क्ते । भ्रातृव्यः ।

यजमानः । अयजमानस्य । अद्ध्वरकल्पामित्यद्ध्वर–कल्पाम् ।

प्रति । निरिति । वपेत् । भ्रातृव्ये । यजमाने । न । अस्य ।

इन्द्रियम् । **49 (50)**

TS 2.2.9.5

ँवीर्यं ँवृङ्क्ते पुरावाचः प्रवदितो–र्निर्वपेद्यावत्येव वाक् तामप्रोदितां

भ्रातृव्यस्य वृङ्क्ते तामस्य वाचं प्रवदन्तीमन्या वाचोऽनु प्रवदन्ति ता

इन्द्रियं ँवीर्यं ँयजमाने दधत्याग्नावैष्णव–मष्टाकपालं निर्वपेत्

प्रातस्सवनस्याऽऽ* काले सरस्वत्याज्यभागा स्याद् बार्.हस्पत्यश्चरु–

र्यदष्टाकपालो भवत्यष्टाक्षरा गायत्री गायत्रं प्रातस्सवनं

प्रातस्सवनमेव तेनाप्नो – [ ] **50**

TS 2.2.9.5 - Padam

वीर्यम् । वृङ्क्ते । पुरा । वाचः । प्रवदितोरिति प्र – वदितोः । निरिति ।

वपेत् । यावती । एव । वाक् । ताम् । अप्रोदितामित्यप्र – उदिताम् ।

भ्रातृव्यस्य । वृङ्क्ते । ताम् । अस्य । वाचम् । प्रवदन्तीमिति

प्र – वदन्तीम् । अन्याः । वाचः । अनु । प्रेति । वदन्ति । ताः ।

इन्द्रियम् । वीर्यम् । यजमाने । दधति ।

आग्नावैष्णवमित्याग्ना – वैष्णवम् । अष्टाकपालमित्यष्टा–कपालम् ।

निरिति । वपेत् । प्रातस्सवनस्येति प्रातः – सवनस्य ।

आकाल इत्या – काले । सरस्वती । आज्यभागेत्याज्य – भागा ।

स्यात् । बार्.हस्पत्यः । चरुः । यत् । अष्टाकपाल

इत्यष्टा – कपालः । भवति । अष्टाक्षरेत्यष्टा– अक्षरा । गायत्री ।

गायत्रम् । प्रातस्सवनमिति प्रातः – सवनम् ।

प्रातस्सवनमिति प्रातः – सवनम् । एव । तेन । आप्नोति । **50 (50)**

<u>TS 2.2.9.6</u>

–त्याग्नावैष्णव–मेकादशकपालं निर्वपेन्माद्ध्यन्दिनस्य सवनस्याऽऽ

*काले सरस्वत्याज्यभागा स्याद् बार्.हस्पत्य–श्चरु र्यदेकादशकपालो

भवत्येकादशाक्षरा त्रिष्टुप् त्रैष्टुभं माद्ध्यन्दिनꣳ सवनं माद्ध्यन्दिनमेव

सवनं तेनाऽऽ*प्नोत्याग्नावैष्णवं द्वादशकपालं निर्वपेत्

तृतीयसवनस्याऽऽ*काले सरस्वत्याज्यभागा स्याद् बार्.हस्पत्यश्चरुर्यद्

द्वादशकपालो भवति द्वादशाक्षरा जगती जागतं तृतीयसवनं
तृतीयसवनमेव तेनाऽऽप्नोति देवताभिरेव देवताः - [ ] **51**

TS 2.2.9.6 - Padam

आग्नावैष्णवमित्याग्ना - वैष्णवम् ।
एकादशकपालमित्येकादश - कपालम् । निरिति । वपेत् ।
माद्ध्यन्दिनस्य । सवनस्य । आकाल इत्या - काले । सरस्वती ।
आज्यभागेत्याज्य - भागा । स्यात् । बार्.हस्पत्यः । चरुः ।
यत् । एकादशकपाल इत्येकादश - कपालः । भवति ।
एकादशाक्षरेत्येकादश - अक्षरा । त्रिष्टुप् । त्रैष्टुभम् । माद्ध्यन्दिनम् ।
सवनम् । माद्ध्यन्दिनम् । एव । सवनम् । तेन । आप्नोति ।
आग्नावैष्णवमित्याग्ना - वैष्णवम् ।
द्वादशकपालमिति द्वादश - कपालम् । निरिति । वपेत् ।
तृतीयसवनस्येति तृतीय - सवनस्य । आकाल इत्या - काले ।
सरस्वती । आज्यभागेत्याज्य - भागा । स्यात् । बार्.हस्पत्यः ।
चरुः । यत् । द्वादशकपाल इति द्वादश - कपालः । भवति ।

द्वादशाक्षरेति द्वादश – अक्षरा । जगती । जागतम् ।

तृतीयसवनमिति तृतीय – सवनम् ।

तृतीयसवनमिति तृतीय –सवनम् । एव । तेन । आप्नोति ।

देवताभिः । एव । देवताः । **51 (50)**

TS 2.2.9.7

प्रतिचरति यज्ञेन यज्ञं वाँचा वाचं ब्रह्मणा ब्रह्म कपालैरेव

छन्दा७ँस्याप्नोति पुरोडाशैः सवनानि मैत्रावरुणमेककपालं निर्वपेद्–

वशायै काले यैवासौ भ्रातृव्यस्य वशाऽनूबन्ध्या सो

एवैषैतस्यैककपालो भवति न हि कपालैः पशु–मर्.हत्याप्तुं ॥ **52**

TS 2.2.9.7 - Padam

प्रतिचरतीति प्रति – चरति । यज्ञेन । यज्ञम् । वाचा । वाचम् ।

ब्रह्मणा । ब्रह्म । कपालैः । एव । छन्दा७ँसि । आप्नोति ।

पुरोडाशैः । सवनानि । मैत्रावरुणमिति मैत्रा – वरुणम् ।

एककपालमित्येक – कपालम् । निरिति । वपेत् । वशायै ।

काले । या । एव । असौ । भ्रातृव्यस्य । वशा ।

अनूबन्ध्येत्यनु – बन्ध्या । सो इति । एव । एषा । एतस्य ।
एककपाल इत्येक–कपालः । भवति । न । हि । कपालैः । पशुम् ।
अर्.हति । आप्तुम् ॥ **52 (37)**

(ब्रह्मणैवैनमभि चरति – यज्ञो न – तावेवा – ऽस्यैन्द्रिय – माप्नोति –देवताः – सप्तत्रिꣳशच्च) (A9)

TS 2.2.10.1

असावादित्यो न व्यरोचत तस्मै देवाः प्रायश्चित्तिमैच्छन् तस्मा एतꣳ सोमारौद्रं चरुं निरवपन् तेनैवास्मिन् रुचमदधुर्यो ब्रह्मवर्चसकामः स्यात् तस्मा एतꣳ सोमारौद्रं चरुं निर्वपेथ् सोमं चैव रुद्रं च स्वेन भागधेयेनोप धावति तावेवास्मिन् ब्रह्मवर्चसं धत्तो ब्रह्मवर्चस्येव भवति तिष्यापूर्णमासे निर्वपेद्–रुद्रो – [ ] **53**

TS 2.2.10.1 - Padam

असौ । आदित्यः । न । वीति । अरोचत । तस्मै । देवाः ।
प्रायश्चित्तिम् । ऐच्छन्न् । तस्मै । एतम् ।
सोमारौद्रमिति सोमा–रौद्रम् । चरुम् । निरिति । अवपन्न् । तेन ।

एव । अस्मिन्न् । रुचम् । अदधुः । यः । ब्रह्मवर्चसकाम इति ब्रह्मवर्चस - कामः । स्यात् । तस्मै । एतम् । सोमारौद्रमिति सोमा - रौद्रम् । चरुम् । निरिति । वपेत् । सोमम् । च । एव । रुद्रम् । च । स्वेन । भागधेयेनेति भाग-धेयेन । उपेति । धावति । तौ । एव । अस्मिन्न् । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म - वर्चसम् । धत्तः । ब्रह्मवर्चसीति ब्रह्म - वर्चसी । एव । भवति । तिष्यापूर्णमास इति तिष्या - पूर्णमासे । निरिति । वपेत् । रुद्रः । **53 (50)**

<u>TS 2.2.10.2</u>

वै तिष्यः सोमः पूर्णमासः साक्षादेव ब्रह्मवर्चसमव रुन्धे परिश्रिते याजयति ब्रह्मवर्चसस्य परिगृहीत्यै श्वेतायै श्वेतवथ्सायै दुग्धं मथितमाज्यं भवत्याज्यं प्रोक्षणमाज्येन मार्जयन्ते यावदेव ब्रह्मवर्चसं तथ् सर्वं करोत्यति ब्रह्मवर्चसं क्रियत इत्याहुरीश्वरो दुश्चर्मा भवितोरिति मानवी ऋचौ धाय्ये कुर्याद्-यद्वै किञ्च मनुरवदत्-तद्-भेषजं - [ ] **54**

TS 2.2.10.2 - Padam

वै । तिष्यः । सोमः । पूर्णमास इति पूर्ण – मासः । साक्षादिति

स – अक्षात् । एव । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् । अवेति ।

रुन्धे । परिश्रित इति परि – श्रिते । याजयति । ब्रह्मवर्चसस्येति

ब्रह्म – वर्चसस्य । परिगृहीत्या इति परि – गृहीत्यै ।

श्वेतायै । श्वेतवथ्साया इति श्वेत – वथ्सायै । दुग्धम् । मथितम् ।

आज्यम् । भवति । आज्यम् । प्रोक्षणमिति प्र– उक्षणम् । आज्येन ।

मार्जयन्ते । यावत् । एव । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् । तत् ।

सर्वम् । करोति । अतीति । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् ।

क्रियते । इति । आहुः । ईश्वरः । दुश्चर्मेति दुः – चर्मा । भवितोः ।

इति । मानवी इति । ऋचौ । धाय्ये इति । कुर्यात् । यत् । वै ।

किम् । च । मनुः । अवदत् । तत् । भेषजम् । **54 (50)**

TS 2.2.10.3

भेषजमेवास्मै करोति यदि बिभीयाद्–दुश्चर्मा भविष्यामीति

सोमापौष्णं चरुं निर्वपेथ् सौम्यो वै देवतया पुरुषः पौष्णाः पशवः

स्वयैवास्मै देवतया पशुभिस्त्वचं करोति न दुश्चर्मा भवति सोमारौद्रं चरुं निर्वपेत् प्रजाकामः सोमो वै रेतोधा अग्निः प्रजानां प्रजनयिता सोम एवास्मै रेतो दधात्यग्निः प्रजां प्र जनयति विन्दते - [ ] **55**

TS 2.2.10.3 - Padam

भेषजम् । एव । अस्मै । करोति । यदि । बिभीयात् । दुश्चर्मेति दुः - चर्मा । भविष्यामि । इति । सोमापौष्णमिति सोमा - पौष्णम् । चरुम् । निरिति । वपेत् । सौम्यः । वै । देवतया । पुरुषः । पौष्णाः । पशवः । स्वया । एव । अस्मै । देवतया । पशुभिरिति पशु - भिः । त्वचम् । करोति । न । दुश्चर्मेति दुः - चर्मा । भवति । सोमारौद्रमिति सोमा - रौद्रम् । चरुम् । निरिति । वपेत् । प्रजाकाम इति प्रजा - कामः । सोमः । वै । रेतोधा इति रेतः - धाः । अग्निः । प्रजानामिति प्र - जानाम् । प्रजनयितेति प्र - जनयिता । सोमः । एव । अस्मै । रेतः । दधाति । अग्निः । प्रजामिति प्र - जाम् । प्रेति । जनयति । विन्दते । **55 (50)**

TS 2.2.10.4

प्रजा॒ꣳ सोमारौ॒द्रं च॒रुं निर्वपेदभि॒चरन्॒–थ्सौ॒म्यो वै दे॒वतया॒ पु॒रुष ए॒ष रु॒द्रो यद॒ग्निः स्वाया ए॒वैनं दे॒वतायै नि॒ष्क्रीय रु॒द्रायापि दधाति ता॒जगार्ति॒माच्छ॑ति सोमारौ॒द्रं च॒रुं निर्व॒पे–ज्ज्योगामयावी॒ सोम॒ꣳ वा ए॒तस्य॒ रसो गच्छत्य॒ग्निꣳ शरी॒रं यस्य॒ ज्योगा॒मयति सोमा॒देवास्य॒ रसं नि॒ष्क्रीणा॒त्यग्नेः शरीरमु॒त यदी॒ – [ ] **56**

TS 2.2.10.4 - Padam

प्र॒जामिति प्र –जाम् । सो॒मा॒रौ॒द्रमिति सोमा – रौ॒द्रम् । च॒रुम् । निरिति । व॒पे॒त् । अ॒भि॒च॒रन्नित्यभि–चरन्न् । सौ॒म्यः । वै । दे॒वतया । पुरुषः । ए॒षः । रु॒द्रः । यत् । अ॒ग्निः । स्वायाः । ए॒व । ए॒न॒म् । दे॒वतायै । नि॒ष्क्रीयेति निः – क्रीय । रु॒द्राय । अपीति । द॒धा॒ति॒ । ता॒जक् । आर्तिम् । एति । ऋ॒च्छ॒ति॒ । सो॒मा॒रौ॒द्रमिति सोमा–रौ॒द्रम् । च॒रुम् । निरिति । व॒पे॒त् । ज्योगाम॒यावी॒ति ज्योक् – आ॒म॒या॒वी॒ । सोमम् । वै । ए॒तस्य । रसः । ग॒च्छ॒ति॒ । अ॒ग्निम् । शरीरम् । यस्य ।

ज्योक् । आमयति । सोमात् । एव । अस्य । रसम् । निष्क्रीणातीति

निः – क्रीणाति । अग्नेः । शरीरम् । उत । यदि । **56 (50)**

TS 2.2.10.5

–तासु र्भवति जीवत्येव सोमारुद्रयोर्वा एतं ग्रसितꣳ होता

निष्खिदति स ईश्वर आर्ति–मार्तो–रनड्वान् होत्रा देयो वह्निर्वा

अनड्वान् वह्निर्. होता वह्निनैव वह्निमात्मानꣳ स्पृणोति सोमारौद्रं

चरुं निर्वपेद्यः कामयेत स्वेऽस्मा आयतने भ्रातृव्यं जनयेयमिति वेदिं

परिगृह्यार्द्धमुद्धन्यादर्द्धं नार्धं बर्.हिषः स्तृणीयादर्धं ( )

नार्द्ध–मिद्ध्मस्याभ्याददध्यादर्द्धं न स्व एवास्मा आयतने भ्रातृव्यं

जनयति ॥ **57**

TS 2.2.10.5 - Padam

इतासुरितीत – असुः । भवति । जीवति । एव ।

सोमारुद्रयोरिति सोमा – रुद्रयोः । वै । एतम् । ग्रसितम् । होता ।

निरिति । खिदति । सः । ईश्वरः । आर्तिम् । आर्तोरिया – अर्तोः ।

अनड्वान् । होत्रा । देयः । वह्निः । वै । अनड्वान् । वह्निः । होता ।

वह्निना । एव । वह्निम् । आत्मानम् । स्पृणोति । सोमारौद्रमिति
सोमा - रौद्रम् । चरुम् । निरिति । वपेत् । यः । कामयेत । स्वे ।
अस्मै । आयतन इत्या - यतने । भ्रातृव्यम् । जनयेयम् । इति ।
वेदिम् । परिगृह्येति परि - गृह्य । अर्द्धम् । उद्धन्यादित्युत्-हन्यात् ।
अर्द्धम् । न । अर्द्धम् । बर्.हिषः । स्तृणीयात् । अर्द्धम् ( ) । न ।
अर्द्धम् । इद्ध्मस्य । अभ्याददध्यादित्यभि - आदद्ध्यात् ।
अर्द्धम् । न । स्वे । एव । अस्मै । आयतन इत्या - यतने ।
भ्रातृव्यम् । जनयति ॥ **57 (62)** ***(रुद्रो - भेषजं - विन्दते- यदि - स्तृणीयादर्धं - द्वादश च) (A10)***

TS 2.2.11.1

ऐन्द्रमेकादशकपालं निर्वपेन्मारुत॒ सप्तकपालं ग्रामकाम इन्द्रं चैव
मरुतश्च स्वेन भागधेयेनोप धावति त एवास्मै सजातान् प्र यच्छन्ति
ग्राम्येव भवत्याहवनीय ऐन्द्रमधि श्रयति गार्.हपत्ये मारुतं
पापवस्यसस्य विधृत्यै सप्तकपालो मारुतो भवति सप्तगणा वै

मरुतोगणश एवास्मै सजातानव रुन्धेऽनूच्यमान आ सादयति

विशमेवा – [ ] 58

TS 2.2.11.1 - Padam

ऐन्द्रम् । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निरिति । वपेत् ।

मारुतम् । सप्तकपालमिति सप्त – कपालम् । ग्रामकाम इति

ग्राम – कामः । इन्द्रम् । च । एव । मरुतः । च । स्वेन ।

भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उपेति । धावति । ते । एव । अस्मै ।

सजातानिति स–जातान् । प्रेति । यच्छन्ति । ग्रामी । एव । भवति ।

आहवनीय इत्या – हवनीये । ऐन्द्रम् । अधीति । श्रयति ।

गार्.हपत्य इति गार्.ह – पत्ये । मारुतम् ।

पापवस्यसस्येति पाप – वस्यसस्य । विधृत्या इति वि – धृत्यै ।

सप्तकपाल इति सप्त – कपालः । मारुतः । भवति ।

सप्तगणा इति सप्त – गणाः । वै । मरुतः । गणश इति गण–शः ।

एव । अस्मै । सजातानिति स – जातान् । अवेति । रुन्धे ।

अनूच्यमान इत्यनु – उच्यमाने । एति । सादयति । विशम् ।

एव । **58 (50)**

TS 2.2.11.2

–स्मा अनुवर्त्मानं करोत्येतामेव निर्वपेद्यः कामयेत क्षत्राय च विशे

च समदं दद्ध्यामित्यैन्द्रस्यावद्यन् ब्रूयादिन्द्रायानु ब्रूहीत्याश्राव्य

ब्रूयान्–मरुतो यजेति मारुतस्यावद्यन् ब्रूयान्मरुद्भ्योऽनु ब्रूहीत्याश्राव्य

ब्रूयादिन्द्रं ँयजेति स्व एवैभ्यो भागधेये समदं दधाति

वितृ॒ँहाणास्तिष्ठन्त्येतामेव – [ ] **59**

TS 2.2.11.2 - Padam

अस्मै । अनुवर्त्मानमित्यनु – वर्त्मानम् । करोति । एताम् । एव ।

निरिति । वपेत् । यः । कामयेत । क्षत्राय । च । विशे । च ।

समदमिति स – मदम् । दद्ध्याम् । इति । ऐन्द्रस्य ।

अवद्यन्नित्यव – द्यन्न् । ब्रूयात् । इन्द्राय । अन्विति । ब्रूहि । इति ।

आश्राव्येत्या – श्राव्य । ब्रूयात् । मरुतः । यज । इति । मारुतस्य ।

अवद्यन्नित्यव – द्यन्न् । ब्रूयात् । मरुद्भ्य इति मरुत् – भ्यः ।

अन्विति । ब्रूहि । इति । आश्राव्येत्या – श्राव्य । ब्रूयात् । इन्द्रम् ।

यज । इति । स्वे । एव । एभ्यः । भागधेय इति भाग – धेये ।

समदमिति स – मदम् । दधाति । वितृ॒ꣳहाणा इति वि–तृ॒ꣳहाणाः ।

तिष्ठन्ति । एताम् । एव । **59 (50)**

<u>TS 2.2.11.3</u>

निर्वपेद्यः कामयेत कल्पेरन्निति यथादेवतमवदाय यथादेवतं यजेद्–

भागधेयेनैवैनान् यथायथं कल्पयति कल्पन्त एवैन्द्र–मेकादशकपालं

निर्वपेद्–वैश्वदेवं द्वादशकपालं ग्रामकाम इन्द्रं चैव विश्वाꣳश्च

देवान्थ्–स्वेन भागधेयेनोप धावति त एवास्मै सजातान्

प्र यच्छन्ति ग्राम्येव भवत्यैन्द्रस्यावदाय वैश्वदेवस्याव

द्येदथैन्द्रस्यो– [ ] **60**

<u>TS 2.2.11.3 - Padam</u>

निरिति । वपेत् । यः । कामयेत । कल्पेरन्न् । इति ।

यथादेवतमिति यथा – देवतम् । अवदायेत्यव – दाय ।

यथादेवतमिति यथा – देवतम् । यजेत् । भागधेयेनेति भाग–धेयेन ।

एव । एनान् । यथायथमिति यथा – यथम् । कल्पयति । कल्पन्ते ।
एव । ऐन्द्रम् । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निरिति ।
वपेत् । वैश्वदेवमिति वैश्व – देवम् । द्वादशकपालमिति
द्वादश – कपालम् । ग्रामकाम इति ग्राम – कामः । इन्द्रम् । च ।
एव । विश्वान् । च । देवान् । स्वेन । भागधेयेनेति भाग – धेयेन ।
उपेति । धावति । ते । एव । अस्मै । सजातानिति स – जातान् ।
प्रेति । यच्छन्ति । ग्रामी । एव । भवति । ऐन्द्रस्य ।
अवदायेत्यव – दाय । वैश्वदेवस्येति वैश्व–देवस्य । अवेति । द्येत् ।
अथ । ऐन्द्रस्यः । **60 (50)**

<u>TS 2.2.11.4</u>

–परिष्टादिन्द्रियेणैवास्मा उभयतः सजातान् परि गृह्णात्युपाधाय्यपूर्वयं
ँवासो दक्षिणा सजातानामुपहित्यै पृश्ञियै दुग्धे प्रैयङ्गवं चरुं
निर्वपेन्मरुद्भ्यो ग्रामकामः पृश्ञियै वै पयसो मरुतो जाताः पृश्ञियै
प्रियङ्गवो मारुताः खलु वै देवतया सजाता मरुत एव स्वेन

भागधेयेनोप धावति त एवास्मै सजातान् प्र यच्छन्ति ग्राम्येव भवति प्रियवती याज्यानुवाक्ये – [ ] **61**

TS 2.2.11.4 - Padam

उपरिष्टात् । इन्द्रियेण । एव । अस्मै । उभयतः ।

सजातानिति स – जातान् । परीति । गृह्णाति ।

उपाधाय्य पूर्वयमित्युपाधाय्य – पूर्वयम् । वासः । दक्षिणा ।

सजातानामिति स – जातानाम् । उपहित्या इत्युप – हित्यै ।

पृश्ञियै । दुग्धे । प्रैयङ्गवम् । चरुम् । निरिति । वपेत् । मरुद्भ्य इति मरुत् – भ्यः । ग्रामकाम इति ग्राम – कामः । पृश्ञियै । वै ।

पयसः । मरुतः । जाताः । पृश्ञियै । प्रियङ्गवः । मारुताः । खलु । वै । देवतया । सजाता इति स – जाताः । मरुतः । एव । स्वेन ।

भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उपेति । धावति । ते । एव । अस्मै ।

सजातानिति स – जातान् । प्रेति । यच्छन्ति । ग्रामी । एव ।

भवति । प्रियवती इति प्रिय – वती ।

याज्यानुवाक्ये इति याज्या – अनुवाक्ये । **61 (50)**

TS 2.2.11.5

भवतः प्रियमेवैनꣳ समानानां करोति द्विपदा पुरोनुवाक्या भवति

द्विपद एवाव रुन्धे चतुष्पदा याज्या चतुष्पद एव पशूनव रुन्धे

देवासुराः सँयत्ता आसन् ते देवा मिथो विप्रिया आसन्

ते (1) ऽन्योऽन्यस्मै ज्यैष्ठ्यायातिष्ठमाना-श्चतुर्धा

व्यक्रामन्नग्निर्वसुभिः सोमो रुद्रैरिन्द्रो मरुद्भिर्वरुण आदित्यैः

स इन्द्रः प्रजापतिमुपाधावत् त – [ ] **62**

TS 2.2.11.5 - Padam

भवतः । प्रियम् । एव । एनम् । समानानाम् । करोति ।

द्विपदेति द्वि – पदा । पुरोनुवाक्येति पुरः – अनुवाक्या । भवति ।

द्विपद इति द्वि – पदः । एव । अवेति । रुन्धे । चतुष्पदेति

चतुः – पदा । याज्या । चतुष्पद इति चतुः – पदः । एव । पशून् ।

अवेति । रुन्धे । देवासुरा इति देव – असुराः ।

सँयत्ता इति सं – यत्ताः । आसन्न् । ते । देवाः । मिथः ।

विप्रिया इति वि – प्रियाः । आसन्न् । ते । अन्यः । अन्यस्मै ।

ज्यैष्ठ्याय । अतिष्ठमानाः । चतुर्द्धेति चतुः – धा । वीति ।

अक्रामन्न् । अग्निः । वसुभिरिति वसु – भिः । सोमः । रुद्रैः ।

इन्द्रः । मरुद्भिरिति मरुत् – भिः । वरुणः । आदित्यैः । सः ।

इन्द्रः । प्रजापतिमिति प्रजा – पतिम् । उपेति ।

अधावत् । तम् । **62 (50)**

TS 2.2.11.6

–मेतया संज्ञान्याऽयाजयदग्नये वसुमते पुरोडाशमष्टाकपालं

निरवपथ् सोमाय रुद्रवते चरुमिन्द्राय मरुत्वते पुरोडाश –

मेकादशकपालं वरुणायाऽऽ*दित्यवते चरुं ततो वा इन्द्रं देवा

ज्यैष्ठ्यायाभि समजानत यः समानैर्मिथो विप्रियः स्यात् तमेतया

संज्ञान्या याजयेदग्नये वसुमते पुरोडाशमष्टाकपालं निर्वपेथ् सोमाय

रुद्रवते चरुमिन्द्राय मरुत्वते पुरोडाशमेकादशकपालं वरुणाया ( )

ऽऽ*दित्यवते चरुमिन्द्रमेवैनं भूतं ज्यैष्ठ्याय समाना अभि सं जानते

वसिष्ठः समानानां भवति ॥ **63**

TS 2.2.11.6 - Padam

एतया । संज्ञान्येति सं – ज्ञान्या । अयाजयत् । अग्नये ।
वसुमत इति वसु – मते । पुरोडाशम् ।
अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति । अवपत् । सोमाय ।
रुद्रवत इति रुद्र – वते । चरुम् । इन्द्राय । मरुत्वते । पुरोडाशम् ।
एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । वरुणाय ।
आदित्यवत इत्यादित्य – वते । चरुम् । ततः । वै । इन्द्रम् । देवाः ।
ज्यैष्ठ्याय । अभि । समिति । अजानत । यः । समानैः । मिथः ।
विप्रिय इति वि – प्रियः । स्यात् । तम् । एतया । संज्ञान्येति
सं – ज्ञान्या । याजयेत् । अग्नये । वसुमत इति वसु – मते ।
पुरोडाशम् । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरिति । वपेत् ।
सोमाय । रुद्रवत इति रुद्र – वते । चरुम् । इन्द्राय । मरुत्वते ।
पुरोडाशम् । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । वरुणाय ( ) ।
आदित्यवत इत्यादित्य – वते । चरुम् । इन्द्रम् । एव । एनम् ।

भूतम् । ज्यैष्ठ्याय । समानाः । अभि । समिति । जानते । वसिष्ठः । समानानाम् । भवति ॥ **63 (64)**

(विशमेव – तिष्ठन्त्येतामे – वाथैन्द्रस्य – याज्यानुवाक्ये – तं – वँरुणाय –चतुर्दश च) (A11)

TS 2.2.12.1

हिरण्यगर्भ आपो ह यत् प्रजापते ॥

स वेद पुत्रः पितरꣳ स मातरꣳ स सूनुर्भुवथ् स भुवत् पुनर्मघः ।

स द्यामौर्णोदन्तरिक्षꣳ स सुवः स विश्वा भुवो अभवथ् स आ*ऽभवत् ॥

उदु त्यं चित्रं ॥

स प्रत्नवन्नवीयसाऽ*ग्ने द्युम्नेन सँयता । बृहत् ततन्थ भानुना ॥

नि काव्या वेधसः शश्वतस्कर्.हस्ते दधानो – [ ] **64**

TS 2.2.12.1 - Padam

हिरण्यगर्भ इति हिरण्य – गर्भः । आपः । ह । यत् ।

प्रजापत इति प्रजा – पते ॥ सः । वेद । पुत्रः । पितरम् । सः ।

मातरम् । सः । सूनुः । भुवत् । सः । भुवत् । पुनर्मघ इति

पुनः - मघः ॥ सः । द्याम् । और्णोत् । अन्तरिक्षम् । सः । सुवः ।

सः । विश्वाः । भुवः । अभवत् । सः । एति । अभवत् ॥ उदिति ।

उ । त्यम् । चित्रम् ॥ सः । प्रत्नवदिति प्रत्न-वत् । नवीयसा । अग्ने ।

द्युम्नेन । सँयतेति सं - यता ॥ बृहत् । ततन्थ । भानुना ॥ नीति ।

काव्या । वेधसः । शश्वतः । कः । हस्ते । दधानः । **64 (50)**

TS 2.2.12.2

नर्या पुरूणि ।

अग्निर्भुवद्रयिपती रयीणाꣳ सत्रा चक्राणो अमृतानि विश्वा ॥

हिरण्यपाणिमूतये सवितारमुप ह्वये ।

स चेत्ता देवता पदं ॥

वाममद्य सवितर्वाममु श्वो दिवेदिवे वाममस्मभ्यꣳ सावीः ।

वामस्य हि क्षयस्य देव भूरेरया धिया वामभाजः स्याम ॥

बडित्था पर्वतानां खिद्रं बिभर्.षि पृथिवि ।

प्र या भूमि प्रवत्वति मह्ना जिनोषि - [ ] **65**

TS 2.2.12.2 - Padam

नर्या । पुरूणि ॥ अग्निः । भुवत् । रयिपतिरिति रयि – पतिः ।

रयीणाम् । सत्रा । चक्राणः । अमृतानि । विश्वा ॥

हिरण्यपाणिमिति हिरण्य – पाणिम् । ऊतये । सवितारम् । उपेति ।

ह्वये ॥ सः । चेत्ता । देवता । पदम् ॥ वामम् । अद्य । सवितः ।

वामम् । उ । श्वः । दिवेदिव इति दिवे – दिवे । वामम् ।

अस्मभ्यमित्यस्म – भ्यम् । सावीः ॥ वामस्य । हि । क्षयस्य ।

देव । भूरेः । अया । धिया । वामभाज इति वाम – भाजः ।

स्याम ॥ बट् । इत्था । पर्वतानाम् । खिद्रम् । बिभर्.षि ।

पृथिवि ॥ प्रेति । या । भूमि । प्रवत्वति । मह्ना । जिनोषि । **65 (50)**

TS 2.2.12.3

महिनि ॥

स्तोमासस्त्वा विचारिणि प्रतिष्टोभन्त्यक्तुभिः ।

प्र या वाजं न हेषन्तं पेरुमस्यस्यर्जुनि ॥

ऋदूदरेण सख्या सचेय यो मा न रिष्येद्धर्यश्व पीतः ।

अयं ँयः सोमो न्यधाय्यस्मे तस्मा इन्द्रं प्रतिरमेम्यच्छ ॥

आपान्तमन्युस्तृपलप्रभर्मा धुनिः शिमीवाञ्छरुमाँ ऋजीषी ।

सोमो विश्वान्यतसा वनानि नार्वागिन्द्रं प्रतिमानानि देभुः ॥

प्र – [ ] **66**

TS 2.2.12.3 - Padam

महिनि ॥ स्तोमासः । त्वा । विचारिणीति वि – चारिणि । प्रतीति ।

स्तोभन्ति । अक्तुभिरित्यक्तु – भिः ॥ प्रेति । या । वाजम् । न ।

हेषन्तम् । पेरुम् । अस्यसि । अर्जुनि ॥ ऋदूदरेण । सख्या ।

सचेय । यः । मा । न । रिष्येत् । हर्यश्वेति हरि–अश्व । पीतः ॥

अयम् । यः । सोमः । न्यधायीति नि – अधायि । अस्मे इति ।

तस्मै । इन्द्रम् । प्रतिरमिति प्र – तिरम् । एमि । अच्छ ॥

आपान्तमन्युरित्यापान्त – मन्युः । तृपलप्रभर्मेति तृपल – प्रभर्मा ।

धुनिः । शिमीवान् । शरुमानिति शरु – मान् । ऋजीषी ॥ सोमः ।

विश्वानि । अतसा । वनानि । न । अर्वाक् । इन्द्रम् ।

प्रतिमानानीति प्रति – मानानि । देभुः ॥ प्रेति । **66 (50)**

TS 2.2.12.4

सुवानः सोम ऋतयुश्चिकेतेन्द्राय ब्रह्म जमदग्निरर्चन्न् ।

वृषा यन्ताऽसि शवसस्तुरस्यान्तर्यच्छ गृणते धर्त्रं दृ७्ह ॥

सबाधस्ते मदं च शुष्मयं च ब्रह्म नरो ब्रह्मकृतः सपर्यन्न् ।

अर्को वा यत् तुरते सोमचक्षास्तत्रेदिन्द्रो दधते पृथ्सु तुर्यां ॥

वषट् ते विष्णवास आ कृणोमि तन्मे जुषस्व शिपिविष्ट हव्यं । **67**

TS 2.2.12.4 - Padam

सुवानः । सोमः । ऋतयुरित्यृत – युः । चिकेत । इन्द्राय ।

ब्रह्म । जमदग्निः । अर्चन्न् ॥ वृषा । यन्ता । असि । शवसः ।

तुरस्य । अन्तः । यच्छ । गृणते । धर्त्रम् । दृ७्ह ॥

सबाध इति स – बाधः । ते । मदम् । च । शुष्मयम् । च ।

ब्रह्म । नरः । ब्रह्मकृत इति ब्रह्म – कृतः । सपर्यन्न् ॥

अर्कः । वा । यत् । तुरते । सोमचक्षा इति सोम – चक्षाः । तत्र ।

इत् । इन्द्रः । दधते । पृथ्स्विति पृत् – सु । तुर्याम् ॥ वषट् ।

ते । विष्णो । आसः । एति । कृणोमि । तत् । मे । जुषस्व ।

शिपिविष्टेति शिपि – विष्ट । हव्यम् ॥ **67 (50)**

TS 2.2.12.5

वर्द्धन्तु त्वा सुष्टुतयो गिरो मे यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥

प्र तत् ते अद्य शिपिविष्ट नामाऽर्यः शꣳसामि वयुनानि विद्वान् ।

तन्त्वा गृणामि तवसमतवीयान् क्षयन्तमस्य रजसः पराके ॥

किमित् ते विष्णो परिचक्ष्यं भूत् प्र यद्ववक्षे शिपिविष्टो अस्मि ।

मा वर्पो अस्मदप गूह एतद्यदन्यरूपः समिथे बभूथ ॥ **68**

TS 2.2.12.5 - Padam

वर्द्धन्तु । त्वा । सुष्टुतय इति सु – स्तुतयः । गिरः । मे ।

यूयम् । पात । स्वस्तिभिरिति स्वस्ति – भिः । सदा । नः ॥ प्रेति ।

तत् । ते । अद्य । शिपिविष्टेति शिपि – विष्ट । नाम । अर्यः ।

शꣳसामि । वयुनानि । विद्वान् ॥ तम् । त्वा । गृणामि ।

तवसम् । अतवीयान् । क्षयन्तम् । अस्य । रजसः । पराके ॥

किम् । इत् । ते । विष्णो इति । परिचक्ष्यमिति परि – चक्ष्यम् ।

भूत् । प्रेति । यत् । ववक्षे । शिपिविष्ट इति शिपि – विष्टः ।

अस्मि ॥ मा । वर्पः । अस्मत् । अपेति । गूहः । एतत् । यत् ।

अन्यरूप इत्यन्य – रूपः । समिथ इति सं – इथे ।

बभूथ ॥ **68 (50)**

TS 2.2.12.6

अग्ने दा दाशुषे रयिं ँवीरवन्तं परीणसं ।

शिशीहि नः सूनुमतः ॥

दा नो अग्ने शतिनो दाः सहस्रिणो दुरो न वाज७ श्रुत्या अपा वृधि ।

प्राची द्यावापृथिवी ब्रह्मणा कृधि सुवर्ण शुक्रमुषसो वि दिद्युतुः ॥

अग्निर्दा द्रविणं ँवीरपेशा अग्निर्. ऋषिं ँयः सहस्रा सनोति ।

अग्निर्दिवि हव्यमा ततानाग्ने र्धामानि विभृता पुरुत्रा ॥

मा – [ ] **69**

TS 2.2.12.6 - Padam

अग्ने । दाः । दाशुषे । रयिम् । वीरवन्तमिति वीर – वन्तम् ।

परीणसमिति परि – नसम् । शिशीहि । नः ।

सूनुमत इति सूनु–मतः ॥ दाः । नः । अग्ने । शतिनः । दाः ।

सहस्रिणः । दुरः । न । वाजम् । श्रुत्यै । अपेति । वृधि ॥

प्राची इति । द्यावापृथिवी इति द्यावा – पृथिवी । ब्रह्मणा । कृधि ।

सुवः । न । शुक्रम् । उषसः । वीति । दिद्युतुः ॥ अग्निः । दाः ।

द्रविणम् । वीरपेशा इति वीर – पेशाः । अग्निः । ऋषिम् । यः ।

सहस्रा । सनोति ॥ अग्निः । दिवि । हव्यम् । एति । ततान ।

अग्नेः । धामानि । विभृतेति वि – भृता ।

पुरुत्रेति पुरु – त्रा ॥ मा । **69 (50)**

TS 2.2.12.7

नो मर्द्धीरा तू भर ॥

घृतं न पूतं तनूररेपाः शुचि हिरण्यं ।

तत् ते रुक्मो न रोचत स्वधावः ॥

उभे सुश्चन्द्र सर्पिषो दर्वी श्रीणीष आसनि ।

उतो न उत् पुपूर्या उक्थेषु शवसस्पत इष७ स्तोतृभ्य आ भर ॥

वायो शत७ हरीणां ँयुवस्व पोष्याणां ।

उत वा ते सहस्रिणो रथ आ यातु पाजसा ॥

प्र याभि – [ ] 70

TS 2.2.12.7 - Padam

नः । मर्द्धीः । एति । तु । भर ॥ घृतम् । न । पूतम् । तनूः ।

अरेपाः । शुचि । हिरण्यम् ॥ तत् । ते । रुक्मः । न । रोचत ।

स्वधाव इति स्वधा – वः ॥ उभे इति । सुश्चन्द्रेति सु – चन्द्र ।

सर्पिषः । दर्वी इति । श्रीणीषे । आसनि ॥ उतो इति । नः । उदिति ।

पुपूर्याः । उक्थेषु । शवसः । पते । इषम् ।

स्तोतृभ्य इति स्तोतृ–भ्यः । एति । भर ॥ वायो इति । शतम् ।

हरीणाम् । युवस्व । पोष्याणाम् ॥ उत । वा । ते । सहस्रिणः । रथः ।

एति । यातु । पाजसा ॥ प्रेति । याभिः । **70 (50)**

TS 2.2.12.8

–र्यासि दाश्वाꣳसमच्छा नियुद्भि–र्वायविष्टये दुरोणे ।

नि नो रयिꣳ सुभोजसं युवेह नि वीरवद्–गव्यमश्वियं च राधः ॥

रेवतीर्नः सधमाद इन्द्रे सन्तु तुविवाजाः ।

क्षुमन्तो याभिर्मदेम ॥

रेवा॑ इद्रेवतः स्तोता स्यात् त्वावतो मघोनः ।

प्रेदु हरिवः श्रुतस्य ॥ 71

TS 2.2.12.8 - Padam

यासि । दाश्वा॑सम् । अच्छ । नियुद्भिरिति नियुत् – भिः । वायो ।

इष्टये । दुरोण इति दुः – ओने ॥ नीति । नः । रयिम् ।

सुभोजसमिति सु – भोजसम् । युव । इह । नीति । वीरवदिति

वीर – वत् । गव्यम् । अश्वियम् । च । राधः ॥ रेवतीः । नः ।

सधमाद इति सध – मादः । इन्द्रे । सन्तु । तुविवाजा इति

तुवि – वाजाः ॥ क्षुमन्तः । याभिः । मदेम ॥ रेवान् । इत् । रेवतः ।

स्तोता । स्यात् । त्वावत इति त्व – वतः । मघोनः ॥ प्रेति । इत् ।

उ । हरिव इति हरि – वः । श्रुतस्य ॥ 71 (40)

(दधानो – जिनोषि – देभुः प्र – हव्यं – बभूथ – मा – याभि – श्चत्वारि॑शच्च) (A12)

==========================

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 12 Anuvaakams :-

(प्रजापतिस्ताः सृष्टा – अग्नये पथिकृते – ऽग्नये कामाया – ग्नयेऽन्नवते –वैश्वानर –मादित्यं चरु – मैन्द्रं चरु – मिन्द्रायान्वृजव – आग्नावैष्णव –मसौ सोमारौद्र – मैन्द्रमेकादशकपाल॒ं– हिरण्यगर्भो – द्वादश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(प्रजापति – रग्नये कामाया – भि सं भवतो – यो विद्विषाणयो –रिध्मे सन्न ह्ये – दाग्नावैष्णवमु – परिष्टा – द्यासि दाश्वा॒ंस – मेकसप्ततिः)

First and Last Padam of Second Prasnam of Kandam 2 :-

(प्रजापतिः – प्रेदु हरिवः श्रुतस्य)

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता पद पाठे

द्वितीयकाण्डे द्वितीयः प्रश्नः समाप्तः ॥

Details of Panchati and Padam for Kandam 2, Prasanam 2 (TS 2.2)

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	5	239
Anuvakam 2	5	254
Anuvakam 3	4	188
Anuvakam 4	8	406
Anuvakam 5	7	329
Anuvakam 6	5	236
Anuvakam 7	5	257
Anuvakam 8	6	314
Anuvakam 9	7	337
Anuvakam 10	5	262
Anuvakam 11	6	314
Anuvakam 12	8	390
Total →	71	3526

Notes:

- **Please refer to the book "TS Kandam 1" and "TS 1.1 pada paadam with Vaakyam" for notes and conventions used in this Compilation.**
- **Please download our vedic compilations from our web site www.vedavms.in.**